

TF

oktober/november 1980

Leder: Foreløpig oppsummering av høringsrunden med partiplanen.	s.2
Arbeidsplasslag uten KK-arbeid - heng høyrebjella på katta!	s.5
Konferanser for DS-ene om KK-arbeidet.	s.6
KGB i AKP.	s.7
Internasjonal konferanse avholdt.	s.10
Partiformannens oppsummering av fraksjonisme-vedtaket av tidl-DS-form.	s.11
Svar til tidligere DS-formannen i Oslo av Pål S	s.17
Hva skal gjøres med partikrisa?	s.22
Til diskusjonen om fraksjonisme og fraksjonelle metoder	s.24
Lenin var mot fraksjonisme!	s.26
Et arbeiderparti med borgerlige vedtekter-ALDRI!!	s.27
Om partidemokrati og partikamp.	s.28
Svar til KE.	s.30
To kommentarer til sept. TF.	s.32
Kommentar til tidl. DS-formannen i Oslo.	s.33
Vedtak om partikrisa og årsakene.	s.35
Synspunkter på partikampen.	s.36
Mye uenighet med AKP(ml) på Røros.	s.39
En kommentar og noen spørsmål om faglig høyre.	s.40
Fraksjonisme - tjener vi på det?	s.42
Uttalelse fra DS-Årsmøtet i Vestfold.	s.43
Melding fra red.	s.43
KVINNEDEBATT:	s.44
Hva er kvinneundertrykking?	s.44
Partiets frontpolitikk i kvinnearbeidet.	s.46
Aktuelle kampspørsmål for kvinnebevegelsen.	s.47
Kvinneorganisasjonene og internasjonal solidaritet.	s.49
Kvinnene i partiet tilhørere og stemmekveg?	s.51

Leder:

FORELØPIG OPPSUMMERING AV HØRINGSRUNDEN MED PARTIPLANEN

I forrige nummer av TF trykte vi hovedretningslinjene i partiplanen. I dette nummer trykker vi oppsummering av høringsrunden av planen i partiet og hovedprinsippene for planen. Disse tre artiklene bør løses i denne rekkefølgen: De to artiklene i dette nr. først og artikkelen i forrige nummer til slutt.

Red.

For første gang i partihistoria sendte partiledelsen ut spørsmålet om innholdet i den nye planen til høring i alle distriktsstyrer og avdelinger. Tidligere har den bare vært ute til høring i utvalgte enheter. Det første vi må slå fast når vi skal oppsummere høringa er at demokrati er en møysommelig prosess. Bare 55% av partidistriktene har svart på høringa. Resten har dermed unnlatt å bruke sin mulighet til å påvirke planen. Dette er kritikkverdigg, men vi får oppfatte det som begynnervansker med å praktisere en ny arbeidsstil. Denne oppsummeringa bygger på materialer fra DSer, fordi det foreløpig bare er kommet inn en håndfull rapporter fra partiavdelinger.

Hordaend DS peker på at den sentrale plangruppa har stilt for allmenne spørsmål til at de kan besvares konkret. Kritikken er i hovedsak riktig og vi må lære av den til neste korsvei. Men uansett har de fleste av DSene som har svart vært ganske konkrete og bidratt med mye nyttig materiale.

a) Hva oppfattes som de viktigste problemene i partiet?

Flere DSer er opptatt av organisatoriske problemer: Det er problemer med å definere distriktsstyrets arbeidsområde og problemer med metodene for ledelse. Rapportene avdekker et stort behov for systematisk lederutdanning på mellom-nivå og utveksling av erfaringer mellom distriktsstyrer. 3-4 DSer er med rette opptatt av å kritisere tidligere direktiver og planer for at de ikke skiller mellom ulike lagstyper i partiet, men opererer som om partiet utelukkende besto av reine boliglag og reine arbeidsplass-lag (Dette kommer vi tilbake til). Et par DSer peker på at det er store vansker med å få boliglag til å fungere skikkelig. Kort sagt, vi mangler grundige undersøkelser av erfaringene med ulike avdelingstyper.

De politiske problemene er likevel overordna. Rapportene peker på at de det politiske nivået går tilbake, at skoleringsnivået er lavt. Flere distrikter understreker spesielt høyrefaren, såvel i linjespørsmål som i form av oppløsning av partinormene. Liberalisme er et ord som går igjen i mange rapporter. Det er problemer knytta til den demokratiske sentralismen. Det går også tydelig fram at de internasjonale problemene har undergravd sjøltilliten og entusiasmen til mange kamerater.

b) Motsigelsen internt-eksternt

Minst tre DSer mener at planleggingsgruppa burde stilt spørsmålet om prioriteringa av internt arbeid i forhold til eksternt, og de mener i ulike grad at internt arbeid nå må prioriteres på topp. Her er materialet svært springende. For samtidig peker mange DSer på at partiet syns for lite eksternt og at det er nødvendig å oppnå synlige eksterne resultater for å komme ut av de indre problemene og for å markere partiet i offentligheten. Dette er også viktig for partiets omland.

Diskusjoner med representanter for distriktene har vist at motsigelsen internt-eksternt ikke treffer riktig. Det er mer fruktbart å si at vi trenger å satse på ideologisk, politisk og organisatorisk skoloring kombinert med markante og målbare eksterne resultater.

c) Hva ønsker DSene å prioritere?

Praktisk talt alle DSer sier at de ønsker å prioritere opp det faglige arbeidet. Noen markerer veldig sterkt at vi nå har mange faglige tillitsmenn, at det ikke er riktig å satse på en økning av antallet foreløpig. Det er ønske om å bedre det allsidige kommunistiske arbeidet på arbeidsplassene.

Studier, kaderforstring, propaganda, anti-imperialistisk arbeid og ekstern markering er ønsket som går igjen i rapportene. Derimot er synet mer delt på valgarbeid og kvinnearbeid. Her er det noen som går inn for opprioritering og andre som går inn for lavere prioritering. Ungdomsarbeidet blir pekt på som et problem uten at det legges fram noen særlige ideer om hvordan det kan løses.

Flere DSer peker på at vi bør ha en del å vinne på effektivisering av arbeidet.

Det går fram av de fleste rapportene at kvinnes stilling i partiet er blitt svakere og det understreker at det må tas spesielle tiltak for å fostre kvinner til ledende oppgaver.

Det går videre fram av rapportene at det er mye usikkerhet om sikkerhet og legalt arbeid. Det er tydeligvis nødvendig å få bedre veiledning på dette området.

HOVEDPRINSIPPENE FOR DEN NYE PARTIPLANEN

Sentralkomiteens Politiske Utvalg har vedtatt en politisk-organisatorisk plan for de kommende 1-2 åra. Her skal vi legge fram de prinsippene denne planen bygger på. Det mangler ennå en del av konkretisering av planen. Dette kommer ikke minst av at de enkelte distriktsstyrer skal få planen til behandling, slik at de kan lage ei lokal tillempling før den endelige planen for distriktet går ut til avdelingene.

a) Kort om den strategiske situasjonen vi lever i.

Da partiet ble oppretta i 1973 løste vi det som til da hadde vært hovedoppgava for ml-bevegelsen, nemlig å gjenreise et kommunistisk parti som kunne lede klassekampen og revolusjonen. Da vi oppretta Klassekampen som dagsavis tok vi et nytt strategisk skritt framover. Vi befinner oss nå i en periode der vi skal forberede den sosialistiske revolusjonen. Alt tyder dessuten på at vi vil bli nødt til å føre en nasjonal frigjøringskrig mot imperialistisk aggresjon i perioden før den sosialistiske revolusjonen vil stå på dagsordenen. Dette stiller oss overfor en del viktige strategiske oppgaver. Vi må for det

første forhindre at det vi allerede har oppnådd, partiet og avisa, går tapt. For det andre må vi legge en plan for å skape forutsetningene for at vi kan lede en frigjøringskrig og en revolusjon. Partiets internasjonale analyse og korrigeringa av partiets militær-program er et slikt tiltak. Videre må vi stille som vår oppgave å fordype analysen av de konkrete forholda i Norge på grunnlag av ml-prinsipper. For å kunne lede en revolusjon må vi erobre hegemoniet i arbeiderklassen. Vårt faglige arbeid og øvrige arbeid på arbeidsplassene må sees i lys av denne strategiske målsettinga. Hvis revolusjonen skal lykkes, er det nødvendig å utvikle en enhetsfront av ulike klasser og grupper mot herskerklassen i Norge. Samearbeidet vårt, bonde- og fiskerarbeidet, arbeidet blant de intellektuelle må sees i denne sammenhengen. Evnen til å kombinere legalt og illegalt arbeid er en annen slik strategisk forutsetning både for en krigssituasjon og en revolusjonær situasjon.

b) Oppgaver i landsmøteperioden.

Når vi skal planlegge neste landsmøteperiode, må vi inse at vi ikke klarer å oppfylle våre strategiske mål i løpet av disse fire åra. Vi må stille oss begrensa mål som trekker i den retninga vi ønsker å gå.

På grunn av våre indre problemer må den første delen av perioden bære preg av konsolidering, organisatorisk, ideologisk og politisk, altså bedring av kvaliteten i arbeidet og i partiorganisasjonen. Denne konsolideringa skal kombineres med eksterne initiativer og aktiv deltakelse i klassekampen. Men det er først når partiet er konsolidert at vi kan regne med ny framrykking.

På arbeidsplassene må vi først av alt bygge ut det alsidige partiarbeidet, organisasjon, propaganda (KK), sympatisør-arbeid, skolering. Slik kan vi legge en ny basis for å rykke fram, slik at vi kan bli det eneste autoritative opposisjons-partiet til DNA i fagbevegelsen.

Vi må ta sikte på at landsmøtet -84 kan vedta et nytt prinsipp-program bygd på en mye grundigere analyse av klasseforholda i Norge og en konkret strategi for revolusjonen vår. Dette forutsetter at vi umiddelbart setter igang konkrete studier og undersøkelser av norsk virkelighet, ikke minst økonomi.

Det anti-imperialistiske arbeidet må få et fotfeste i fagbevegelsen, særlig er det viktig å motvirke den sosial-imperialistiske innflytelsen. I første del av perioden vil det være nødvendig å følge opp beredskapsdiskusjonen på distriktsplanet. Vi må for all del ikke slippe arbeidet med å forberede partiet og massene på krig. Men vi må innse at deler av dette arbeidet er vanskelig og vil ta lenger tid enn vi opprinnelig trodde.

I landsmøte-perioden skal vi delta i tre valg-kamper (dersom det fortsatt er fred). Vi må stille oss som et mål å få en representant på Stortinget og bør derfor se de tre valga under ett og ha en plan for å rykke fram fra valg til valg. Vårt parlamentariske arbeid må integreres med partiets øvrige arbeid.

Avisa Klassekampen må først av alt sikres et normalt løssalg og abonnementsarbeid. Når det er gjort, er det på tide å begynne en gradvis og planmessig opptrapping, slik at avisa ved slutten av landsmøte-perioden når ut til flere enn den har nådd noen gang som dagsavis.

ARBEIDSPASS-LAG UTEN KK-ARBEID – HENG HØYREBJELLA PÅ KATTA!

Klassekampen selges nå på lordagsstands mange plasser rundt om i landet. Flott, flagget er heist, kommunistene syns i gatebildet og vi får ut propagandaen vår til folk på ny. NKS og partifolk på universiteter og skoler har begynt å spre onsdagsnummeret, og med gode resultater.

Men et ledd mangler ennå: arbeidsplass-laget og vervinga av abonnenter blant fagforeningskamerater på jobben. Jeg skal likevel starte med ett av unntakene.

Klassekampen fikk i midten av oktober et brev fra en kamerat i Moss som fortalte følgende. På en bedrift i byen jobber ca. 200 arbeidere og 50 funksjonærer. Partikameratens målsetting er at 10% av arbeidsstokken skal bli abonnenter. Etter verve-arbeidet i høst er de nå oppe i 16 abonnenter. Ikke så langt igjen!

Dette er positivt, men eksemplet er ennå utypisk. Det vanlige er at KK ikke selges, at abonnenter ikke verves og at kameratene har et utall av dårlige forklaringer og unnskyldninger på at så må det også være.

Jeg har lyst til å ta fatt i noen invendinger og se hva de er verdt.

1) »KK er ikke bra nok, har ikke bruk for den i det faglige arbeidet osv.» Ikke hørt den? Jeg har det. Noen sier at så var tilfelle for sommeren -79, færre repeterer nok argumentet nå. Uansett er begrunnelsen dårlig. To grunner til det, minst.

For det første er avisa leselig, vi har opparbeidet tillit i arbeiderklassen og et visst ry for reportasjer, kommentarer og avsløringer. Spørsmålet er ikke om avisa kan bli bedre. Det kan den. Men den er jamnt over en god agitator og propagandist for partiet som til og med (de fleste steder) har blitt lettere å selge. Det faglige stoffet i avisa har en brei plass.

Men avisa trengs av en grunn til, det

gjaldt også før vi gjenerobra tapte faglige skanser sommeren 1979. For KK skal være mye mer enn ei fagforeningsavis, vi trykker opplysningsartikler mot Sovjet, anti-rasisme, avsløringer av ny-nazister, studentkamp, miljøreportasjer, oljeskandaler, sykehus-kriser, kort sagt et veld av politisk og kulturelt stoff som er nødvendig for å gjøre flere folk progressive og revolusjonære.

Å stirre blindt på det faglige stoffet er ei nedvurdering av arbeidskameratenes interessefelt. Det finnes fagforeningsfolk utafor partiet som faktisk syns utenriksstoffet er det som gjør KK mest verd å kjøpe.

For sommeren 1979 var mangelen på faglig stoff en viktig kritikk, men likevel en dårlig grunn til å legge ned KK-arbeidet. Nå er det i tillegg ikke lenger noen kritikk med hold i.

Da står egentlig bare den syndikalistiske neglisjeringa av kommunistisk propaganda-arbeid tilbake.

2) »Vi får ikke avisa tidsnok», »kan ikke selge torsdagsnummeret fredag», »umulig etter at budordninga ble nedlagt» osv.

Dette er ofte det praktiske innvendigene. Sånne problemer er til stede. Men når en ikke gidder gjøre noe med det, tenker over mulige praktiske løsninger blir dette raskt bare et vikarierende argument som tjener til å dekke et politisk høyre-avvik. Og det nytter heller ikke å skyte på KK-distribusjonen, *forstå* til nye forsendelses-måter og andre forbedringer må nødvendigvis komme fra de som er kommisjonærer. Da må også arbeidsplass-komisjonærene finnes!

Noen ideer til hva som kan gjøres.

I Oslo er det budsystem, avisa bringes til døra kvelden før. De som havner utenom dette kan søke om å hente avisa direkte, eller bedre: finne noen på jobben

som bor der det er budrute og få avisene brakt dit.

Steder der det er skiftarbeid kan få hentet avisa midt på dagen og solgt når folk går til og fra jobben. En kamerat fra Jernverket fortalte at dette hadde blitt praktisert der. Andre plasser lager opplegg for å få hentet torsdagsavisa grytidlig, sørger for en bil på et sentralt sted der folk kan hente den før de går på jobb.

Og er det helt umulig fordi avisa kommer for sent fram, så finnes det på de fleste industri-steder bedriftsboliger og arbeiderstrøk der folk en jobber sammen med bor. Besøk dem med KK på kveldstid. For ikke å snakke om salg i brakkebyer til bygnings-arbeidere.

Det er nettopp de kameratene som syns det har stor politisk betydning å spre avisa som finner sånne organisatoriske løsninger.

Derfor en enkel påstand: Hovedproblemet for KK-arbeidet på arbeidsplassene er en syndikalistisk høyrestromning som med varierende argumenter hele tida sørger for at de praktiske resultatene blir lik null.

Noen få ganger kommer dette åpent opp. Eksempel: fagforeningstillitsmannen som ikke kan selge KK »fordi han er tillitsmann». Eller dele ut KK-flaket om tariff-oppgjøret fordi parti-propaganda »splitter arbeiderne». Men åpen høyreorientert ideologi av denne typen er likevel ikke det vanlige.

Nei, nå er »alle for KK». Også på arbeidsplassene. Og det har de etter sigende vært siden i vår. Men denne idylliske og litt vassne enheten har ikke brakt oss en meter videre. Tvert om: den sørger for at lite positivt skjer. Unntakene, som det i Moss, og en del andre eksempler, er som i den tyske grammatikken: de bekrefter regelen om Klassekampen »er ikke noe for oss».

Dette høyreavviket reduserer partiets politiske innflytelse i arbeiderklassen, det innsnevrer arbeidet og fører til færre sympatisører. Et politisk oppgjør med dette er forutsetninga for å ta et praktisk skritt fram.

Sigurd A

KONFERANSER FOR DS-ENE OM KK-ARBEIDET

På for-vinteren tok SKAU initiativ til å utarbeide faste retningslinjer for lagas arbeid med KK. Etter kampanja for å berge dagsavisa oppsto det et tomrom når det gjaldt prioritering av dette arbeidet i lagas virksomhet, hvordan dette arbeidet skulle drives ol. Det blei derfor laga et utkast til retningslinjer som blei sendt til alle distriktsstyrer. Dette blei fulgt opp med reiser, og konferanser for representanter for distriktsstyrene.

Konferansene la vekt på å diskutere betydninga av dagsavisa for partiet og de enkelte laga lokalt. De motforestillingene mot dagsavisa som var lagt fram i Oslo-partiet, bla. av Henry B. var en del av forberedelsesmaterialet til konferansene. De politiske resultatene fra konferansen

er sammenfatta i »Stående direktiv om partiets arbeid med avisa Klassekampen» som blei sendt alle distriktsstyrer, underdistriktsstyrer og avdelingsstyrer i juni 1980.

ALLE LAG SKAL SELGE KK

Den sentrale tanken på konferansen og i direktivet er at der det fins kommunister, der skal også Klassekampen finnes på gata. Ei partiavdeling skal normalt drive salg av KK og abonnementsverving som en viktig del av sitt eksterne massearbeid og arbeid for å skaffe flere kontakter. Arbeidet skal ledes av lagsstyret. Det skal pekes ut en hovedansvarlig i laget, og laget må avklare hvem av medlemmene som

skal delta i dette arbeidet. Der det er mulig må sympatisører trekkes med.

Opp mot dette har det vært hevda at det gjelder å bygge opp sterke lag lokalt, utvikle det lokale arbeidet og at arbeidet med å spre avisa ødelegger muligheten til slikt arbeid. Konferansens syn var at for å bygge opp sterke lag lokalt må en nytte til fulle det redskap som dagsavisa er. Uten dagsavisa vil det bli mye vanskeligere å bygge opp sterke lag lokalt, knytte kontakter og spre kommunistenes syn. Dagsavisa er en stor fordel og slett ingen belastning i det partibyggende arbeidet. Vi må slutte oss til Lenins syn når han skriver:

»Utgivelsen av ei allrussisk politisk avis må være hovedlinja som vi urokkelig utvikler, utdyper og utvider organisasjonen etter.» (Hva må gjøres side 177).

Et annet viktig synspunkt var at vi ikke må innskrenke oss til den økonomiske kampen. Det er riktig at partiet har hatt feil ved å undervurdere den økonomiske kampen. Men vi må ikke slå over og la den bli den altoverveiende delen av vårt arbeid.

Den revolusjonære bevisstheten gror ikke rett ut av den faglige og økonomiske kampen. Det må drives allsidige politiske avsløringer som et grunnleggende vilkår for å utvikle den revolusjonære bevisstheten blant massene. Her spiller avisa en avgjørende rolle.

Derfor er det feil å stille den økonomiske kampen opp mot arbeidet med avisa, og la det bli en begrunnelse for ikke å spre avisa.

NEGATIVE EKSEMPLER

Det fins steder som driver bra KK-arbeide. Men det er langt flere som driver dårlig arbeid. Jeg skal her trekke fram noen negative eksempler. En stor by som Ålesund med 417 RV-stemmer ved siste valg *driver ikke KK-salg*. Det sier seg sjøl at abonnementstallet er elendig. Det betyr at et stort antall folk har vist sin interesse for vår politikk. Men vi nytter ikke vårt viktigste propagandamiddel som redskap i dette omlandet for å utvikle opinionen, knytte kontakter og øke oppslutninga om oss. Det må være en stor feil i partiets arbeid på plassen som gjør at vi ikke utnytter mulighetene til å gå fram.

Ta et sted som Harstad som siste 3/4 år ikke har drevet KK-salg og der det er en KK-abbonnent pr. 16 RV-stemmer. Eller Vågan der det er en KK-abbonnent pr 16. RV-stemmer. Det fins hele fylker der antall abonnenter er farlig nær antall medlemmer i partiet.

Bortsett fra at det naturligvis ikke ville være mulig å drive verken dagsavis eller ukeavis dersom laga dreiv så dårlig arbeid med avisa, så mener jeg dette er en diger feil i partiets politiske arbeid blant massene på slike steder.

Slikt må kritiseres. Den politiske vitsen med dagsavisa må diskuteres. Og det må tas konkrete tiltak for å sette direktivet om KK-arbeidet ut i live.

EH.

KGB I AKP

Vi har sikre opplysninger om at de sovjetiske etterretnings-tjenestene KGB og GRU viser partiet og partiets bedrifter større oppmerksomhet enn tidligere.

Da vi ikke ønsker at detaljer om dette skal komme ut på det nåværende tidspunkt, får dere ta dette som en advarsel.

Store deler av partiet driver i dag et sikkerhetsarbeid som er langt under pari. Sjøl om vi nå vet LITT om hvordan KGB jobber for å få grep om partiet, er det all grunn til en slik advarsel. Det vi ser, er bare toppen av det berømte isfjellet.

Men en del opplysninger om *hvordan*

KGB og likesinnede jobber, er kjent. I denne artikkelen skal vi gjenoppfriske litt av disse opplysningene, påpluset viten om deres arbeid her i Norge i dag.

SOVJET I NORGE

Sovjetisk etterretning er ikke bare ambassaden på Drammensveien i Oslo. Alle russere har en eller annen form for rapporteringsplikt, enten de er bosatt fast eller midlertidig.

Daglig er det 5-600 russere på norsk jord. SIPO regner med at 75% av disse er knyttet til KGB.

Daglig er det 35-40 russiske skipsanløp i Norge. Ombord er det ALLTID etterrettingsfolk.

I tillegg til russere er det bosatt nesten 1400 andre øst-europeere her, diplomati-et ikke medregnet.

Russerne er ansatt i virksomheter som Tass, Novostny, Sovexportfilm, Sovfracht, Handelskammeret, Aeroflot, Intourist, Konela og Koneisto. I tillegg kommer utvekslingsstudenter o.l. Alt dette er ikke-militære, ikke-diplomater noe som innebærer at de kan reise forholdsvis fritt rundt i Norge.

Russerne har meget strenge regler for hvordan de skal mogås nordmenn. Faste ansatte i nevnte virksomheter, har som regel ikke lov til å omgås andre enn sin egen koloni. Et godt tegn på at de driver jobbing på »si», er derfor at de opererer aleine ute blandt nordmenn.

Det jobbes på alle plan etter parolen heller for mye enn for lite. I ei førkrigstid er informasjon om politiske og sosiale forhold særskilt viktig. (F.eks. til løpesedlene som »befrierne» skal dumpe fra fly over byene.)

I denne artikkelen skal vi ikke gå inn på militær etterretning, heller ikke industri-spionasje og elektronisk overvåkning. Men det kan jo være på sin plass å minne om at supermaktenes satellitter ikke bare kan

fotografere en mann på gata i Tromsø. Bildene er så klare at de kan identifisere avisa som han leser i og hva overskriftene forteller av nytt.

Men slik informasjon har liten verdi hvis de ikke har den tradisjonelle agenten, han som driver markarbeid. Han som kanskje er i ferd med å bli kandidat-medlem i partiet et sted i landet.

»SOVENDE AGENTER»

Disse fins i alle europeiske land. Det er en femte-kolonne som skal drive sabotasje og likvidering bak linje i en krig.

Det kan være russere som har fått nytt statsborgerskap, men oftest vil det være nordmenn som har fått sin utdannelse i Øst-tyskland. Utad kan de være hvasomhelst, det eneste sikre er at de aldri viser sine Sovjet-sympatier. Heller tvert om. Det er ikke kjent at slike grupper noen gang er rullet opp.

»FASTE AGENTER»

Dette er KGBs stasjonære folk. De er som regel ansatt i ambassaden eller liknende herligheter. Slike »rezidentura» er halveis offentlige KGB/GRU-folk. SIPO vet om dem, og de vet at SIPO vet. Det er en del av det akseptable spillet. Disse er ledere for e-virksomheten.

»ILLEGALE AGENTER»

Dette er russere med falsk identitet, falsk livshistorie. (Det virker som om KGB har lagt sin elsk på østerrikske og vest-tyske pass). De opererer uavhengig av »Rezidentura», og har eget samband hjem. Den primære oppgaven er å opprette »sovende» grupper. De fins på Blinderen, NTH og på arbeidsplasser, i emigrant-miljøer og ofte på høyresida politisk.

»INNFLYTELSESGENTER»

Det er folk som er vervet på grunn av sine yrker/stillinger/innflytelse. Ofte personer innafor forskning, stat, medier, fagbevegelse, forretningsliv, partier, kristelige og humanitære organisasjoner osv. I kraft av sin autoritet blir de brukt til å dempe sovjet-kritikk, spre desinformasjon, delta i debatter for å forsikre om Sovjets fredelige hensikter.

Til denne gruppa må også regnes folk som ikke er vervet, men likevel lar seg bruke. KGB regner dem nok som »sine», men de jobber ikke på oppdrag og uten betaling for »ytelser». De kan rett og slett være bestukket gjennom delegasjonsvirksomhet og stipender. Poenget er at de fungerer akkurat som vervede agenter.

RAPPORTØRER

Dette er den største gruppa. Den er på mange måter også den farligste i dag, og blant disse personene finner vi sikkert mange parti-»venner».

Rekrutteringer skjer i tre faser.

1) UTVELGELSE OG VURDERING.

KGB har et enormt datalager med person-opplysninger. Når en fagforeningsmann taler mot forhåndslagring samtidig som han går mot en uttalelse om Afghanistan, er det sikkert som amen i kjerka at dette blir registrert til seinere bruk. For å ta ett eksempel.

Kildene er aviser, og andre medier, telefonkataloger, politiske opprop, NKP'ere på Moskva tur, og sist men ikke minst rapportørene sjøl.

Men det rekrutteres ikke bare folk med uttalte politiske sympatier. Kapitalister på konkursens rand får tilbud om feite øst-kontrakter, studenter med alkoholproblemer får tilbud om pengehjelp, eksemplene, fra virkeligheten er mange.

Russerne blir stasjonert i Norge for to år om gangen. Hvert år kommer titalls

nyutklekkede KGB-spirer med lister over nordmenn de bør få kontakt med. Det fører oss over til fase to.

2) PERSONLIG KONTAKT. Vi kjenner til flere eksempler der folk ikke har forstått at de blir pleid av KGB. De omgås russere og liker det, det er »rørende uskyldig». De er snille og høflige, generose og oppmerksomme, diskuterer personlige problemer, ja, de er ofte reine sosialarbeidere.

Dette er de lært opp til. Og hele deres framtid og karriere er avhengig av hvor mye som kommer ut av arbeidet. I start-fasen gjør de derfor ofte dumheter, er påtrengende, direkte og åpen. Men hele tida meget personlig, spør om jobb, vaner, familie, fødselsdager, ferie, hobbies, politiske meninger uten å presse et gram med pro-sovjet inn.

Slik kan et forhold vokse i måneder og år uten at noe skjer. Overgangen til fase tre, som betyr at du er sjekket og funnet verdig, kjennetegnes ofte ved at møtene helst skal skje på nye steder, du blir bedt om å gjøre noen tjenester, og KGB-agenten overtar komandoen helt. Nå kommer det personlige mer i bakgrunnen. Men på dette stadiet har du mottatt flere flasker vodka til jul, og sigaretter til påske. Akkurat som i dårlige spionromaner.

3) FULLBYRDELSE AV KONTAKTEN.

Under fase to var vennetjenestene gjerne litt merkelig. Du blir bedt om å skaffe ei avis, et tidsskrift, en artikkel, Widerøes flyruter for Nordland, saker og ting som russeren lettvtint kunne skaffet sjøl. Dette er bare for å venne deg til å gi ham materiale samtidig som det ikke skal være av en sann karakter at det blir utvisning hvis du sladrer til SIPO.

Derfor skjer overgangen til fase tre umerkelig. Plutselig oppdager du at du har gitt ham materiale over lengre tid, uskyldig, men likevel. Det blir vanskelig å

nekte stoff som er litt mer brennbart. Og fortsatt kan ikke innholdet karakteriseres som spionasje.

Men rapportørene har andre oppgaver og. En som arbeider i ei pølsebu kan bli bedt om å oppbevare ei veske et par dager. »Så kommer en venn av meg og henter den.» Du kan bli bedt om å bestille abonnement på tidsskrifter i ditt eget navn. En vanlig framgangsmåte som fører til at du blir »postkasse». Når de er trygge på deg, vil du motta brev fra utlandet og andre rapportører.

Du kan bli bedt om å gå på møter og merke deg folks holdninger, sladre på kollegaer, fotografere bestemte mål på ferieturen i Nord-Norge, rapportere om endringer på jobben, maskiner, utstyr, kontrakter osv.

Og du kan bli bedt om å melde deg inn i et parti eller en organisasjon. Sikkerhetstjenesten i Norge har utalt at de fleste partiene er infiltrert, inkludert AKP.

KGB I AKP.

Med det store antallet slike rapportører (NKP'ere ikke medregnet), er det langt

fra utenkelig at partikamerater har »venner» eller naboer som tilsynelatende sympatiserer med partiet, abonnerer på KK og går på møter og i tog. Gjennom mange år har de opparbeidet stor fortrolighet. Dette sies ikke for å spre mistenksomhet eller frykt. Det er lett å skjønne at det ikke er en hvemsomhelst som tør/vil påta seg noe slikt. Det medfører stor usikkerhet. Offentliggjort materiale fra andre land viser at det helst dreier seg om personer med store vansker, personlig, økonomisk o.l. Når de er avslørt, heter det om dem at »vi burde forstått det.»

BLI RAPPORTØR – DU OGSÅ

En motgift er å bli rapportør sjøl. Vi ønsker opplysninger om russerne i Norge. Mange bor ved steder der de »fisker», andre møter dem på skole og jobb. Vi ønsker opplysninger om alt som kan ha sammenheng med KGBs virksomhet etter parolen heller mye tull enn ingenting.

Frank A.

INTERNASJONAL KONFERANSE AVHOLDT

For kort tid tilbake ble det arrangert en konferanse for distriktsstyre representanter om internasjonalt og anti-imperialistisk arbeid. Dette er vel den første konferansen i sitt slag. Bare av den grunn er det verdt å markere det. Konferansen ble oppsummert som svært god og nyttig, og at slike initiativer måtte følges opp med flere.

Konferansen diskuterte utviklinga i den internasjonale kommunistiske bevegelsen. Det var enighet om at ikke minst utviklinga på vårt eget kontinent betydde en alvorlig høyre-opportunistisk fare. Det spesielle ved denne utviklinga er at grunnleggende leninistiske prinsipper (demo-

kratisk sentralisme, partiets ledende rolle under sosialismen, i det hele tatt behovet for et leninistisk parti, mm.) blir kastet over borde.

Det store flertallet på konferansen var enig om at internasjonalt arbeid måtte sikres en sentral plass. Ikke minst i tider da det er strid om hva innholdet i den internasjonale bevegelsen skal være, må vi sjøl som parti ta del i debatten.

Et forslag fra partiledelsen om å gi ut et internt *hefte* om den internasjonale kommunistiske bevegelsen, ble varmt støtta. Det ble også reist kritikk av at for lite informasjon om slike forhold kommer ut i partiet. Konferansen understreka

derfor behovet for at så mye som mulig av informasjon om ml-bevegelsen, demokratisk opposisjon (eks. i øst-europa og om frigjøringsbevegelser) kommer ut i patiet og bevegelsen. Det ble også understreka det spesielle ansvaret som Klassekampen har for å informere om ml-bevegelsen rundt om i verden.

Konferansen diskuterte også det anti-imperialistiske arbeidet. Det var enighet om at erfaringene fra 70-åra måtte oppsummeres bedre. Det ble særlig pekt på at erfaringene med 3.verden-komiteen måtte oppsummeres langt bedre enn det som hittil er gjort, og at partiledelsen måtte treffe passende tiltak for å få gjort en slik oppsummering sammen med kamerater som har hatt spesielt ansvar for å drive dette arbeidet.

Det ble forøvrig understreka hvor viktig det anti-imperialistiske arbeidet var, og at det måtte prioriteres skikkelig fra partiledelsens side. Afghanistan-arbeidet ble framheva som det viktigste enkeltområdet i tida framover. Aktiv solidaritet med

sosial-imperialismens ofre måtte være det sentrale spørsmålet. I samband med det understreka konferansen hvor viktig det var å sikre et nytt grep om Kampuchea-arbeidet. Det er vårt internasjonale plikt å holde fast på vår solidaritet med det kampuchianske folket. For å gjøre dette og rette opp den svært svake insatsen partiet yter i dag, ble det understreka at utviklinga i Kampuchea måtte diskuteres og oppsummeres bedre.

Samtidig som en holder fast på at solidariteten med sosialimperialismens ofre må stå sentralt, ba konferansen om at øvrige områder heller ikke måtte slippes. For eksempel var det brei enighet om at Palestina-arbeidet var svært viktig.

(Det arbeides nå med heftet om den internasjonale kommunistiske bevegelsen, og så snart det er klart når det vil ligge ferdig, vil det bli annonsert).

Internasjonalt Utvalg.

PARTIFORMANNENS OPPSUMMERING AV DEBATTEN AV FRAKSJONISMEVEDTAKET Av tidligere DS-formannen i Oslo

NKS skal bruke P.S' is artikkel fra FFP (Oslo) juni/juli for å presentere diskusjonen for sine medlemmer. NKS ledelsen har bedt meg å kommentere artikkelen. S n gjennomgår en del av hovedspørsmåla. Hans artikkel og mine kommentarer er tilsammen ei lettere fordøyelig innføring i diskusjonen enn det som hittil er spredd gjennom TF. Jeg ber derfor også TF om å trykke begge artiklene.

TILTALTE ANSETT PÅ MILDESTE MÅTE?

»Noen mildere reaksjon enn den PU har valgt finnes ikke. Alternativet hadde vært

å la det skure.» Slik konkluderer S i innledningen til sin artikkel. - Tilsammen oppfatter jeg innledninga hans i denne retning: PU-vedtaket skulle ikke kneble noen opposisjon. Det skulle ikke svekke mine muligheter for å drive partiarbeid og fremme mine synspunkter. Målet for vedtaket var kun å opprettholde vedtektene og hjelpe meg til å korrigere mine feil.

Jeg skal foreløpig holde meg til metode- ne SKAU har brukt når de fremmer og forsvarer sin kritikk av meg. De samsvarer dårlig med de ideelle målsettingene S n sier ligger til grunn.

Kritikken kom meg først for øre *indirekte*. Kameratene i DS ble innkalt enkeltvis av SKAU for å bli informert om

min fraksjonelle virksomhet. Jeg ble også, aleine, innkalt til et sånt møte. I praksis var ikke dette noen »informasjon» hverken for meg eller DS. Det var fullbyrdinga av en »dom» fra SKAU. - Et splitta DS med en formann uten autoritet til å lede Oslo var sjølsagte resultat. Det seinere PU-vedtaket ser jeg som sandpåstrøing. Jeg tror det hadde vært bedre »vedtektsopprettholding» og kaderpolitikk, om jeg hadde fått forsvare meg før min »fraksjonisme» ble kunngjort for DS-medlemmene og SKs utvalg.

Sjå n sier at takhøyden i partiet vel er høyere enn noen gang. - Det skal jeg ikke ta stilling til. - Men jeg føler for mitt vedkommende at jeg må bøye meg i knærne i denne diskusjonen. Jeg mener SKAU benytter en ukameratslig diskusjonsstil. Ved feilsitering blir jeg tillagt standpunkt de godt veit jeg ikke har. Meninger og kritikk som jeg virkelig har kommet med, kommenteres ikke. Når det dokumenteres åpenbare feil i kritikken av meg, innrømmes de ikke. Spørsmåla forsvinner bare fra diskusjonen. - Jeg oppfatter målsettinga som å sette avvikermerkelapper på meg og andre opposisjonelle. Ikke å løse motsigelser og styrke enheten i partiet. Jeg synes det likner på den gamle debatt-teknikken overfor borgere i DNS. Den fungerte ikke bra der. Innad er det langt skadeligere.

Som S n sier, får jeg fremdeles lov til å skrive i partipressa. Det er bra. Men jeg beklager at tidligere vedtak om å sende ut i partiet de viktigste innleggene i diskusjonen, er omgjort. Jeg mener f.eks. det hadde vært rett å spre min artikkel mot S i og Ø som sto i januar FFP. Det er den som utgjør hovedpunktet i fraksjonsanklagen mot meg. Mitt forsvar er bla. at jeg feilsiteres. Samtidig har PU vedtatt »stor partikamp» om min fraksjonisme og inviterer folk over hele landet til å ta stilling. Uten bakgrunnsmateriell som feks. min artikkel, blir dette derfor gjort i stor grad til et spørsmål om tillit. - Skal

en stole på et enkelt anonymt SK-medlem eller SKAU? - På samme vis mener jeg SKAU minsbrukes partipressa ved hard redigering til egen fordel.

SUSPENDERT?

Sjå framhever at det ikke er brukt skarpe reaksjoner mot meg. Han nevner at jeg ikke er trukket fra tillitsverv, suspendert e.l. Formelt har han rett. I praksis kunne jeg like gjerne vært suspendert. Jeg har allerede nevnt slutten på min karriere som DS-formann. I denne forbindelse tok jeg kontakt med ledelsen i faglig utvalg og spurte om de kunne bruke meg. De var meget positive. Jeg ba SKAU om å få jobbe der. Jeg har ennå ikke fått noe trykkbart svar. - Jeg var faglig leder i SUF(m-l). Har sittet i div. ml-SK-er et dusin år. Storparten av tida har jeg jobba i industrien og stelt med faglig kamp både på SK-plan og i »marka». Jeg tror derfor det er annet enn min faglige bakgrunn som nå diskvalifiserer meg som medlem av FU. Når det gjelder tilbaketrekkinga fra tillitsverv, ser jeg også utvotering av meg fra Politisk Utvalg som ei følge av fraksjons-vedtaket. - Ei litt »Albansk» vri på historia er at også kona mi har fått en tilsvarende behandling.

PU-VEDTAKET FEILFRITT?

Sjå gir PU-vedtaket følgende attest: »Når det gjelder eventuelle feil i PU-vedtaket, så har jeg til nå ikke hørt om annet enn små unøyaktigheter, blant annet i referansen til en artikkel i FFP.» - Om så er, så syns jeg »utviklings-historia» til vedtaket er interessant. Versjon nr.1 er et SKAU vedtak som ble spredd allerede før PU-møtet. Jeg fikk det ikke referert før på PU-møtet. Der ble versjon 2 vedtatt. Denne er fremdeles SK-intern. Med en del strykninger oppstår versjon nr.3. som ble spredd i Oslo-partiet. Så

kom versjon nr. 4 i TF. Denne gang med amputasjoner, barbering og mye kosmetikk. Dette er forståelig etter den harde medfarten utgave nr. 3 fikk i storparten av de foraene i Oslo hvor den ble diskutert. St s artikkel blir muligens grunnlaget for en 5. versjon. - Her oppsummerer han Oslo-diskusjonen, men unnlater å nevne en del av de påstandene som ble mest kompakt tilbakevist under SKAU's møte med lag og styrer i Oslo. Om PU-vedtaket er så bra, hvorfor blir det ikke forkynt utover landet i all sin opprinnelige herlighet?

-De utvannete versjonene gir lite konkret materiale å ta stilling til, og enda mindre politiske linjer.

Jeg skal nå gå gjennom de anklagene som S n står igjen med i sin oppsummeringsartikkel.

KLASSEKAMPEN

DS-vedtaket om KK var retta til SK. Det var ment som ei oppsummering av våre erfaringer med den siste KK-kampanja. Vi hadde på tross av hardt arbeid kun nådd halvparten av den målsettinga som var satt som forutsetning for at KK skulle fortsette. Det viktigste problemet var et svært stort frafall av abonnenter. Vårt viktigste materiale var erfaringene fra grunnplans-arbeidet og verving/salgskampanja. Mange av DS-kameratene hadde hatt KK som hovedoppgave, vedtaket var nesten enstemmig. Kamerat Svein Hø som leda KK-kampanja stemte for forslaget. Sjøla jeg fram alt jeg visste om KK-arbeidet, også det jeg visste om statsstøtte. Vi var fullt klar over at vi ikke kjente den sentrale KK-økonomien og at statsstøtte kunne endre situasjonen. At det trengtes slike undersøkelser som PU hadde vedtatt, er skrevet inn i vedtaket som en del av det. Jeg skjønner at SKAU setter liten pris på vedtak fra lavere organ som går

dem imot, men jeg kan ikke se at jeg er vedtektsmessig forpliktet til å motarbeide sånne vedtak. I dette konkrete tilfellet kan jeg heller ikke se at det tidligere PU-vedtaket om KK skulle gjøre det uønsket at et DS oppsummerer arbeidet sitt og sier sin mening. Tvert om burde dette være en viktig del av grunnlaget for å vurdere KK's framtid.

Da SK behandla KK blei jeg kritisert for å ha stemt for DS-vedtaket, men da oppfatta ingen dette som vedtektsstridig eller fraksjonelt. Enda merkeligere er det at man SK-medlemmer dengang mente jeg hadde handla rett. Nå mener de den samme behandlingen var fraksjonell.

Denne saka er søkt framstilt som om jeg er mot KK og ønsker den nedlagt. Jeg har brukt mye tid og penger på avisa. Jeg er for å fortsette med det så lenge vi kan opprettholde både ei avis og et parti. Bakgrunnen for DS-vedtaket var at vi mente i Oslo vi brukte så mye krefter på KK at annet viktig arbeid falt sammen. Statsstøtte har endra situasjonen, men kommer vi i en liknende situasjon igjen, vil jeg handle på samme vis.

PRINSIPP-PROGRAMMET OG BERETNINGA - GÅ BAK RYGGEN?

Jeg mener disse punktene bygger på forvrengninger og fortelser. To setninger i min artikkel i januar-FFP tas ut av sin sammenheng. SKs forbehold til program og beretning reduseres til et minimum. Samtidig glemmer SKAU de standpunkt jeg har lagt fram for dem i de tre månedene mellom SK's møte og januar-FFP.

Jeg liker ikke »hvem sa hva»-debatter. Men jeg kan ikke besvare SKAU's beskyldning uten kort å gjengi saksforløpet: Møtsigelsene mellom meg og SKAU begynte å ta form allerede på nyåret 1979. Jeg hadde nettopp blitt innkalt til Oslo for å være formann der. På grunnlag

av undersøkelser, bla. for PU, i parti-distriktet, framla jeg en rapport både skriftlig og muntlig. Her hevdet jeg at vi var oppi ei krise. At mye av ansvaret lå hos oss. At vi trengte en grunnplans-diskusjon for å finne ut av feila.

-I første omgang stilte SKAU seg tvilende til hele krisa. Kom så til at den eventuelt måtte skyldes ytre årsaker. Ikke i hovedsak egne feil. Vårt distriktsstyre hadde stor enhet om den analyse jeg hadde lagt fram for Politisk Utvalg. Vi laga og sendte ut to avdempa versjoner av den.

-Først til styrene (i mai). Så til medlemmene i august-FFP. SKAU var skeptisk til dette. I august gjorde også DS-plenum et enstemmig vedtak hvor vi i klartekst la fram kritikk av SK og kravet om en åpen diskusjon om krisa. Dette dokumentet ble framlagt for SK på samme møtet som behandla program og beretning. Hovedlinjene er de samme som jeg legger fram i den overraskende og fraksjonelle januar-artikkelen. - DS-vedtaket var litt krassere formulert. Jeg gikk ikke fra noen deler av vedtaket på møtet.

S legger stor vekt på at jeg ikke hadde noen protokoll-merknader til prinsipp-programmet. I etterpå-klokskap beklager jeg dette, men jeg mener ikke en kan henge noen fraksjonisme-beskyldning på dette. Sjøl om DS-vedtaket ikke ble krevd lagt ved protokollen, er det ingen tvil om at det ble behandla på møtet og representerte mitt syn. Møtet hadde heller ikke som mål å få enhet om innholdet i dokumentene, men om behandlinga av dem. De skulle opp til behandling senere, og behandlinga på møtet var summarisk. Prinsipp-programmet var allerede sendt ut sammen med KK. Det hadde allerede fått hengt på seg klare forbehold om at SK ikke tok ansvar for det. (Folk kan lese det i dokumentets start). Beretninga var ikke ferdig utskrevet, og det eneste vedtaket som ble gjort, var at en SKAU-kamerat fikk mandat til å skrive det ferdig. Det som ble diskutert grundig var partikrisa.

Her greide vi ikke å bli enige, og vi fikk et kompromiss-vedtak som gikk utenom de viktigste stridsspørsmåla. I tillegg ble det vedtatt at de enkelte SK-medlem fritt skulle kunne legge fram sine syn i partidiskusjonen. - Et vedtak jeg trodde ga meg lov til å skrive som jeg gjorde i januar.

Etter SK-møtet på høsten fortsatte motsigelsene å skjerpe seg. S' n og Ø_ skrev skarpe polemikker mot mitt syn. Ø_ i bl.a. med en dobbelt-kronikk i KK. Motsigelsen om hvordan krisa skulle løses ble også skjerpa i forbindelse med landsmøte-dokumentene. Grundig gjennomgang og mye diskusjoner med grunnplans-kader ga meg mer motsigelser både til program og beretningsarbeid. - S' n prøver å gi inntrykk av at dette ble holdt skjult for SKAU. Jeg mener jeg la fram mine motsigelser både på møter og i samtaler. S' n sier også at jeg sa meg tilfreds med SKAUs sjølkritikk. Han nevner ikke at jeg da den først ble presentert ba om at den måtte følges opp med nye metoder for ledelse og praktiske tiltak. At jeg ved nye framsyninger av sjølkritikken påny etterlyste oppfølging i praksis. Jeg spurte om denne sjølkritikken bare var en taktisk retrett. Jeg må føye til at jeg fremdeles ikke har sett praktiske resultat av denne sjølkritikken.

Noen eksempler skulle antyde hvor skjerpa motsigelsene nå var: Etterspillet etter møtet med sjølkritikken til Pål, var min sjølkritikk for å ha sagt at SKAU leda partiet som pamper. På dette møtet av SK-medlemmer fra Oslo, sa jeg også klart fra at jeg ikke lenger hadde tillit til SKAUs ledelse av partiet. Det siste gjorde jeg ingen sjølkritikk for. SKAU-medlemmer har siden vedgått disse episodene. Jeg forstår ikke at de samtidig kan si at jeg holdt mine motsigelser skjult.

JANUAR FFP

Da jeg skrev artikkelen, visste jeg at

SKAU godt kunne tenke seg en ny Oslo-leder. Jeg saumfor den derfor for eventuelle «ulovligheter», ventet solid svar. Men fikk fraksjonisme-anklaga som total overraskelse. Artikkelen er «snill» i formen. Hovedinnholdet er konkrete svar på S og Ø is polemikk mot meg og Oslo-DS. Etter tre sider med argumentasjonen, avslutter jeg som følger:

»OVERDRIVER JEG MOTSIGELSENE? Kameratene Ø i og S a har også sagt mye fornuftig om partikrisa og tiltak mot den. Derfor ville denne polemikken være urettferdig som beskriving av hele linja deres. Det er den ikke. Det jeg argumenterer mot er de to spesielle standpunktene jeg har dratt fram. Jeg syns imidlertid disse gjerne linjene begynner å komme fram i mye av partiledelsens arbeid. At de skyver andre, rette oppfatninger hos ledelsen tilbake. Eksempler er SKAUs tilbakeholdenhet i diskusjoner om partikrisa. Deres høye prioritering av »ny politikk». Tendensen til overfladisk oppsummering i beretningsutkast. Det svære omfanget på prinsipp-programmet.

Tilsammen ser jeg tendensene som jeg har beskrivi i denne artikkelen som en trussel mot enheten i partiet og mot bringing i den nåværende partilinja. Formannen i DS.»

Sjøl med hukommelses-tap overfor min tidligere kritikk, er det godt gjort å gjøre kritikk av »det store omfanget på prinsipp-programmet» og »tendensen til overfladisk oppsummering i beretningsutkastet» til et fraksjonelt angrep på SKAU. - Faktisk var SK allerede tre måneder for enige om at prinsipp-programmet var for langt.

HENRY B I -SAKA.

Som DS-formann godkjente jeg at Henry B s artikkel skulle trykkes i sin opprinnelige form. En annen kamerat i DS stoppet den så. Avisen var trykt da

dette senere ble behandla på DSAU-møte. Det var enighet om å be HB dempe formen på artikkelen. Nektet han å gjøre det, skulle artikkelen trykkes i sin opprinnelige form i neste nr. av bladet. Det ble ikke diskutert om det var rett å stanse artikkelen. Neste dag snakket jeg med E . Forklarte hva som hadde skjedd. Også at jeg først hadde godkjent trykking på tross av store motsigelser til formen hans.

Siden gjorde SKAU, - ikke DSAU, vedtak om at B s artikkel var vedtektsstridig. Senere innkalte SKAU et møte med representanter for SKAU, DS og B . Rett før dette møtet ble saka på nytt tatt opp i DSAU. Flertallet mente da at det var rett at artikkelen ble stanset slik at B , fikk anledning til å omarbeide den. Det ble ikke tatt stilling til om den var vedtektsstridig. Dette vedtaket ble lagt fram på møtet. B , visste allerede at jeg opprinnelig hadde godkjent artikkelen hans. - Dette var framme i diskusjonen på møtet med SKAU. Jeg husker ikke om jeg sjøl først tok det opp. - Indirekte kan dette sies å vise motsigelser til flertallsvedtak i DSAU. Jeg kunne forsøkt å overbevise B om at det alltid hadde vært enstemmighet i DSAU. - Eventuelt si at jeg løy tidligere.

Men jeg syns det ville være å drive vedtektene vel langt. Jeg tror S n går surr i SKAU- og DSAU-vedtak, og kritiserer meg for at jeg ikke fordømte B s artikkel som vedtektsstridig. Dette har jeg også nevnt for han tidligere. En sjekk med DSAUs protokoll vil muligens løse motsigelsen.

Det er rett at jeg kritiserte behandlingen av B . Men denne kritikken var retta mot SKAU og stred ikke mot noe i DSAUs vedtak om B s artikkel.

KONKLUSJON

Jeg tror ikke målsettinga for fraksjonsanklaga var vern om vedtektene. Følgende ser jeg som viktigst: Lamme og splitte et

opposisjonelt distriktsstyre i Oslo. Fjerne Oslo-formannen og overføre hans funksjon og myndighet direkte til SKAU.

-Frata en brysom kritiker troverdighet og la han få nok å gjøre med å forsvare seg selv. Sette han i en situasjon hvor han blir så desillusjonert eller rasende at han gir påskudd til eksklusjon.

-Gjenopprette de store enhet i PU og på litt sikt også i SK.

Jeg vet ikke hvorfor SKAU ter seg som de gjør, og har allerede feilvurdert mange ganger. Jeg skal likevel lansere to teorier. Det kan være noe rett i begge.

»SNILL» TEORI

SKAU og SK har liten kontakt med grunnplanen og norsk virkelighet. Begrenset tillit både til partikader og massene. Grove feil har blitt gjentatt ofte og har gjort svær skade. Vi har holdt dette fra døra ved å tære på tilliten og annen oppspart kapital. Sann for oss sjøl på kammerset er »hovedsida alltid god». Når kassa er tom og den bitre virkeligheten trenger seg på, prøver en å tvinge den til å te seg som vedtatt.

SK og SKAU har drivi med mye subjektivistiske oppsummeringer, konsentrert seg om områder med framgang. - Såvidt jeg kan se er ikke lenger hovedsida ved arbeidet framgang. Greier en ikke å erkjenne dette, må eventuelt ytringsformene for problemene tolkes som rein uflaks eller utpekulerte konspirasjoner. - I så fall helliger hensikten midlet i kampen for å forsvare partiet.

En grunn til at jeg liker denne teorien er at jeg syns den forklarer noen av de politiske feila jeg sjøl har gjort. Men også teori 2 kan jeg bruke på meg sjøl, både som SK-medlem og ellers:

»SLEM» TEORI

En skjønner at en har kjørt seg inn i ei

blindgate. En vei ut er et grundig oppgjør med politisk teori og praksis. Ei sånn stor-rengjøring vil bringe fram både skitt under teppet og skjeletter fra skapet. I beste fall har en grunn til å tro at det blir meget ubehagelig. I verste fall følger en med vaskevannet. I så fall vil de som står i kø gjøre en enda verre jobb. Dessuten har en hatt en trygg jobb, med mye fine privilegier, stor respekt og makt. Det har vart i en 6-12 år. Det vil ikke være så lett å omstille seg.

Jeg tror ikke noen av folka i SKAU er rene opportuniste slik som jeg skisserer i min »slemme» teori. Men en del av det som har skjedd de siste åra kan jeg bare forklare med at sånne trekk eksisterer og er på frammarsj. Jeg har flere ganger spurt SKAU-kamerater om de ser problem med å ha en arbeidssituasjon og makt som likner og tildels overgår mange kapitalist-ers. Bastante avfeinger har ikke beroliga meg. Jeg syns jeg sjøl hadde sånne problem som DS-formann både med og uten SKAU i nakken.

Jeg skjønner det godt om mange kamerater ser denne artikkelen som et surt oppgulp. Jeg ville mye heller skrivi om hv. vi burde gjort framover. Men sånn som motsigelsene har utvikla seg, må jeg gi min versjon av disse. Skal jeg »legge motsigelsene åpent fram» kommer jeg heller ikke unna konklusjon i avslutning.

For et år sida ville jeg sjøl oppfatta denne artikkelen som splittelses-makeri utifra min da begrensa tillit til SKAU. Jeg ber derfo ikke folk om å godta det jeg skriver fordi jeg sier jeg i detalj har prøvd å gi et korrekt bilde av det som har skjedd. Men folk bør skjønne at om jeg ikke er en svindler, er partiet oppi svære vansker, - større enn de problemene SKAU legger fram. Derfor må en ikke ta stilling bare utfra almen tillit eller hvordan en egentlig skulle ønske saka sto. Men bruke de erfaringene en sjøl har. Prøve å ta stilling utfra det en sjøl kan se er fakta. »Permitert» DS-formann.

SVAR TIL TIDLIGERE DS-FORMANNEN I OSLO

(som ikke er noen »permitert» DS-formann etter at han for flere måneder siden trakk seg helt fra DS i Oslo).

av Pål S

Den tidligere DS-formannen i Oslo-partiet har fått høve til å legge saka si fram for NKS-medlemmene. Artikkelen over er nylig trykt i NKS's medlemsblad, sammen med dette svaret (som det ellers er gjort noen tilføyelser til etter at det sto i NKS-bladet).

Denne saka har vært diskutert i partiet i mange måneder, og sjøl om det fortsatt er ulike syn på eks-DS-formannen og PU-vedtaket i partiet begynner det å bli ei svært utbredt oppfatning at kameraten har brutt fraksjons-paragrafen. Mange partikamerater venter nå spent på å høre om kameraten er villig til å gjøre sjølkritikk, i det minste for de mest åpenlyse feila han har gjort. Denne siste artikkelen fra eks-DS-formannen må være en alvorlig skuffelse for alle som i det lengste har håpet på en eller annen form for sjølkritikk. Artikkelen inneholder ingen innrømmelser av feil, ikke det minste spor av sjølkritikk og det er karakteristisk for artikkelen når han skriver om sin behandling av Klassekampen: »kommer vi i en liknende situasjon igjen, vil jeg handle på samme vis.» Det at kameraten er ute av stand til å gjøre sjølkritikk er en sak, men når han må ty til en lang serie med løgner og usannheter for å rettferdiggjøre sine handlinger, blir det langt alvorligere. Når han dessverre gjør bruk av slike metoder har det blitt nødvendig med en kommentar for å korrigere usannhetene.

1. LØGN OM PU-VEDTAKET.

Eks-formannen i Oslo snakker om 4 - 5 versjoner av PU-vedtaket. Dette er full-

stendig misvisende. PU har behandla kritikken av kameraten en gang og fatta vedtak om dette. Alt snakk om en første, tredje, fjerde og muligens femte versjon er fri fantasi.

- Det han kaller »versjon nr. 1» var SKAU's *forslag til vedtak* på PU-møtet. Dette forslaget forelå til møtet og ble *ikke* »spredd allerede før PU-møtet». Det som forelå for dette møtet var en muntlig kritikk og *denne* fikk han også referert i god tid for PU-møtet (han hadde også med seg skriftlig svar på denne kritikken til PUs møte).

- Det han kaller »versjon 3» dreier seg om følgende: Umiddelbart etter PUs vedtak om å kritisere kameraten for fraksjonisme begynte det å versere rykter i Oslo-partiet om at han var suspendert fra partiet. Blant annet på denne bakgrunn på DSAU i Oslo om å få offentliggjøre PUs kritikk av han i Oslo-partiet. Dette ble imøtekommet av SKAU. Deretter ble *hele* PUs kritikk av kameraten for fraksjonisme sendt ut, *uavkorta og uten noen endringer*.

- »Versjon 4» er en artikkel fra SKAU som gir bakgrunnsmateriale for å ta stilling til den kritikken PU i sin tid vedtok. Saka er, og dette veit kameraten utmerka godt, at PUs vedtak opprinnelig var et internt vedtak til bruk i SK og Oslo DS. For å kjenne hele bakgrunnen for PU-vedtaket må en kjenne tidligere protokoller fra SK og PU. Dersom vedtaket hadde vært beregna på offentliggjøring i partiet ville det være nødvendig med denne typen bakgrunnsmateriale. Men alt dette var kjent for PU-medlemmene som fatta vedtaket og det var derfor ikke nødvendig

å ha det med i sjolve vedtaket. Kameraten snakker om bl.a. denne artikkelen som en »utvanna« versjon som »gir lite konkret materiale å ta stilling til og enda mindre politiske linjer». Saka er at SKAUs artikkel nettopp inneholder en god del mer konkret materiale og prinsipiell argumentasjon enn PUs vedtak behøvde gjøre, og av denne grunn også var mer velegna til å gjøre kritikken kjent for landspartiet, enn hva PU-vedtaket var. Denne artikkelen har kameraten til dags dato ikke svart på sjøl om spaltene i partiets medlemsblad har stått åpne for et slikt svar.

2. LØGNER OG FORVRENGNINGER OM KLASSEKAMPEN.

Det kameraten skriver om behandlinga av Klassekampen er så spekka med løgn, usannhet og fortielse at det hadde vært grunn til å gjenta hele artikkelen til KK-ansvarlig i Oslo-DS i august-nummeret av TF («DS-formannen har brukt fraksjonelle metoder for å få dagsavisa nedlagt»). Artikkelen her hermed henvist til.

Når eks-DS-formannen i Oslo DS sier at vedtaket i DS var »nesten enstemmig» så utelukker han bevisst noe svært viktig. Han utelukker at det på møtet i Oslo DS forelå en protest mot hele den uforsvarlige saksbehandlinga fra de kameratene i DS som visste mest om KK-arbeidet. I motsetning til eks-DS-formannen kjente disse kameratene ikke til PUs vedtak om å gjøre grundige undersøkelser før den endelige avgjørelsen om KKs framtid ble tatt. Men de visste at det materialet som ble lagt fram for DS var mangelfullt og misvisende. Derfor la også disse kameratene fram et forslag om at det ikke skulle fattes vedtak om KKs framtid på et så spinkelt grunnlag. Dette forslaget var i tråd med PUs vedtak, og dersom eks. formannen i Oslo hadde vært lojal mot det PU-vedtaket han sjøl hadde stemt for, så ville han gitt sin støtte til dette forslaget. Når han ikke gjorde det,

men støtta et forslag som beviselig bygde på misvisende materiale, så kan det bare tolkes som at han så det som fordelaktig å få et DS-vedtak i ryggen om at KK burde nedlegges før saka skulle endelig vedtas på SK-møtet. Når han i sin artikkel sier at han la fram alt han visste om KK-arbeidet, så er det også en løgn, fordi han ikke informerte DS om det svært viktige vedtaket fra PU om hvilke saker som måtte undersøkes for KKs framtid kunne avgjøres. Dersom DS hadde blitt informert om dette vedtaket ville DS sjøl ha sett at det ikke hadde nok materiale til å fatte noe vedtak. Å tie om PUs vedtak var et viktig ledd i den fraksjonelle virksomheten for å samle støtte til å legge ned dagsavisa.

Eks-DS-formannen gjentar ellers at han ikke kan se hva som er feil med »at et DS oppsummerer arbeidet sitt og han sier sin mening». Jeg vil derfor også minne om at kritikken her ikke gjelder DS. Den gjelder heller ikke at eks-DS-formannen skulle være allment »vedtektsmessig forpliktet» til å gå mot »vedtak i lavere organ som går SKAU imot». Som det går fram av SKAUs redegjørelse om dette i juni-TF, gjelder kritikke i »at kamerat DS-formannen i PU stemmer for at det ikke fins materiale til å ta standpunkt til dagsavisas framtid, for så i DS å stemme for at dagsavisa ikke kan reddes. Kritikken gjelder videre at kameraten underslo PUs standpunkt om dette for DS, trass i at han stemte for i PU og trass i at det ble stilt store spørsmålstegn ved materialet på DS-møtet.» Men dette får vi fortsatt ikke noe svar på.

Kameraten viser til et SK-møte som kritiserte hans framgangsmåte i denne saka, og han sier at ingen der oppfatta dette som vedtektsstridig eller fraksjonelt. Dette er ikke sant. Både jeg og andre oppfatta denne oppførselen som fraksjonell allerede da, men vi ville gi kameraten en sjanse til å korrigere sine feil uten å gjøre ei vedtekts sak av det. Derfor gikk vi

bare inn for en kritikk. Kameratens oppførsel viser at han ikke lærte noenting av denne kritikken, men faktisk intensiverte sin fraksjonelle oppførsel på tross av kritikk.

Når han sier at mange SK-medlemmer dengang mente at han handla rett, så er det et eksempel på hvordan ønsketenkning erstatter virkeligheten. Det riktige er at SK var delt i om det var riktig å vedta en kritikk eller ei. Men også flere av dem som stemte mot at det skulle vedtas en kritikk, leverte inn protokollmerknader der de slo fast at eks-DS-formannen hadde gjort seg skyldig i en feil.

3. LØGN OM BERETNINGA OG PRINSIPP-PROGRAMMET:

Eks-DS-formannens forsøk på å framstille «saksforløpet» for motsigelsene mellom han og resten av SK er blant mye annet et systematisk forsøk på å framstille historia som «en brysom kritiker og opposisjonells» kamp mot SKAU. Dette sakner grunnlag.

Kameraten har tidligere brutt vedtak i SK som han sjøl har vært med på i sine angrep på SKAU. Han snakker her om «SKAUs beskyldninger» der det foreligger vedtak i PU og SK om kritikk av han. Han sier at SKAU til og begynne med «stilte seg tvilende til hele krisa». I virkeligheten slo SKAU fast at det fantes ei krise i partiet sein vinteren -79, før DS begynte å behandle dette og før PU-møtet der daværende DS-formannen la fram sin rapport. Som kameraten også godt kjenner til var det uenighet om synet på partikrisa i SKAU som i SK ellers. Han viser til den analyse av partikrisa som ble sendt ut i medlemsbladet til Oslo-partiet i august i fjor og sier at «SKAU var skeptisk til dette». Han unnlater å si at han sjøl forela artikkelen for SKAU og at SKAU gikk enstemmig inn for at den ble trykt, sjøl om alle SKAU-medlemmene var mer eller mindre uenig i innholdet i den.

Eks-DS-formannen forsøker å bagatellisere sine fraksjonelle handlinger ved å hevde at det han skrev i januar-nummeret av Oslo-partiets organ bare var en avdempet utgave av ting Oslo DS alt hadde sagt. Dette er usant. I januar-artikkelen kommer han med en rekke påstander som han aleine må bære ansvaret for. Han hevder at feilaktige linjer i partiledelsen er i ferd med å trenge riktigere linjer tilbake, og at dette truer enheten i partiet. Han navngir to kamerater, S og Ø, som representanter for ei slik utvikling. Han nevner det prinsipp-programmet og den beretninga som han sjøl stemte for å sende ut i SKs navn, som eksempler på dette. I artikkelen framstilte han det som om kameratene S og Ø sto for at diskusjonen om partiets problemer skulle utsettes på ubestemt tid, trass i at han kjente godt til at dette ikke var tilfelle. Alle vedtak om hvordan partiets problemer skulle diskuteres var på denne tida vedtatt enstemmig i SK med eks-DS-formannens, S og Ø, i stemmer!

Kameraten snakker usant om saksbehandlinga i SK om beretning og prinsipp-program. Han later som om det var en uforloptende diskusjon. Men SK vedtok med denne kameratens stemme følgende:

»1) SK binder seg ikke til alle synspunktene i utkastet til revidert program. SK tar ikke stilling til detaljformuleringer. Med disse forbeholda sier SK seg tilfreds med retninga i utkastet.

2) SK vil legge utkastet til prinsipp-program til grunn for lagsbehandlinga av prinsipp-programmet.»

SK gjorde også en detaljert gjennomgang av beretninga, der det ble lagt særlig stor vekt på å komme fram til en beskrivelse av krisa i partiet. I følge SK-protokollen erklærte nettopp eks-DS-formannen seg spesielt fornøyd med dette avsnittet i beretninga. Dokumentet ble vedtatt som SKs utkast til beretning og

SKAU fikk i mandat å fore inn de merknadene som SK hadde gjort under diskusjonen. Det dokumentet som kameraten i januar mente var en »trusel mot enheten i partiet» var ikke noe annet enn det dokumentet han sjøl hadde stemt for å sende ut, med bl.a. *hans egne merknadder* innarbeida.

»Etter SK-møtet på høsten fortsatte motsigelsene å skjerpe seg. St og Øg skrev skarpe polemikker mot mitt syn.» Det er løgn at St n skreiv noen slik polemikk etter SK-møtet. Kameraten sikter til en artikkel i november-nummeret av Oslo-partiets medlemsblad. Men denne artikkelen var innlevert før SK-møtet og forelå blant sakspapirene på møtet. Øg skreiv heller ikke noen polemikk mot eks-DS-formannen i KK. Derimot skreiv han en dobbeltkronikk i KK som polemiserste mot synspunkter han hadde møtt på et diskusjonsmøte i Tromsø kort tid før dette.

Når kameraten framstiller det som om motsigelsene »fortsatte å skjerpe seg» etter dette SK-møtet, så er dette riktig forståvidt som han sjøl effektivt fikk avverga et initiativ fra SKAU til å prøve å løse opp i motsigelsene.

SK oppfordra SKAU til å ta tiltak for å løse motsigelsene i Oslo. Derfor tok SKAU initiativet til å legge fram en sjølkritikk overfor Oslo DS for feil SKAU mente de hadde gjort. Dette finner eks-DS-formannen likevel ikke grunn til å nevne i sin redegjørelse for »saksforløpet».

Kameraten later som om han har lagt fram kritikk av beretning og prinsipp-program etter at han var med på å sende det ut. Men det foreligger ikke så mye som en papirlapp fra han om hva han mener er feil i disse dokumentene for han rykket ut på lederplass i Oslo og hevder at disse dokumentene er blant flere faktorer som »truer enheten i partiet». At han kan ha gitt uttrykk for muntlig kritikk er ikke

utenkelig. Men det er noe helt annet. Undertegnede hadde hele tida en lang rekke kritiske merknader til program-forslaget, i likhet med andre SK-medlemmer. Men dette er noe ganske annet enn å hevde at dokumentet var »en trusel mot enheten i partiet».

Kameraten henviser også til at han i tida etter SK-møtet både karakteriserte SKAU som pamper og uttrykte mistillit til SKAU. Hva har dette med kameratens egen helomvending i forhold til SK-vedtak han sjøl hadde vært med på å gjøre?

4.VIKTIG INNRØMMELSE.

I partidebatten har noen kamerater hevda at det er mulig at januar-artikkelen til kameraten var et lite gjennomtenkt sleiv-spark. Nå setter han sjøl en tjukk strek over en slik teori. Han skriver at den tvert om var grundig gjennomtenkt. »Jeg saumfor den for eventuelle »ulovligheter».» Dette betyr at han må ha vært svært bevisst med hva han gjorde og at det ikke lenger kan oppfattes som noe uhell at han tilfeldigvis ikke viste denne artikkelen til partiledelsen før den sto på trykk. Han innså at artikkelen ville skape problemer, derfor »saumfor» han den. Men han så ingen grunn til å gjøre partiledelsen oppmerksomme på dette bakholds-angrepet. Det er han kritisert for i tre-kvart år uten å gjøre noen form for sjølkritikk.

5.HENRY B 3-SAKA.

Eks-DS-formannen opptrådte mot et vedtak i DSAU på et møte med medlemmet Henry B 3. Dette bryter med vedtektenes §5 Og 6. Dette vedtektsbruddet er så åpent at kamerater som til nå har støtta han i Oslo DS har vært nødt til å innrømme at på dette punktet har han brutt med vedtektene. (bla. i partiets medlemsblad for august).

Men for at dette skal være så klart som mulig gjelder denne kritikken at han på eget initiativ la fram et mindretalls-syn i DSAU for HB og dermed motarbeida flertallets syn i DSAU. Og flertalls-vedtaket i DS lyder som følger: »DSAU mener at det var riktig av FFP-redaktoren å ta ut Henry B. -artikkelen fordi den var ukameratslig.»

6. LOGN OM PARTIANSATTE.

Den tidligere DS-formannen går over alle grenser når han snakker om at de ansatte kameratene i partiledelsen har »mye fine privilegier» og »makt som overgår mange kapitalisters». Dette er en løgn og kameraten veit at det er en løgn. Tidligere var det et prinsipp at ansatte partikadre skulle ha ei lønn på linje med gjennomsnittet for industri-arbeidere. Nå ligger de ansatte partilederne klart under industri-arbeider-lønn og på linje med lavtlønns-grupper i handel og kontor. Å kalle dette »privilegier» »som overgår mange kapitalisters» er latterlig. Også når det gjelder arbeidsforhold forøvrig er en vanlig industri-arbeider-jobb langt å foretrekke. Kameraten må ha gått ganske tom for argumenter når han trenger slike logner for å rettferdiggjøre seg sjøl.

7. KORT OM EKS-DS-FORMANNENS »TEORIER».

Kameraten lanserer en del »teorier» om partiledelsen, som alle har det til felles at han sjøl framstår som et uskyldig lam som er forfulgt av en hensynsløs sentral-komite. Han smykker seg med ordet »opposisjonell». Han er liksom en brysom opposisjonell som SK vil bli kvitt. Dette er å snu verden opp ned. Han har ikke vært noen opposisjonell. Han har ikke fremma alternative forslag til beretning, prinsipp-program og vedtekter. På tross av at PU valgte han inn i SKs beretnings-

komite har han ikke levert en kritisk setning til beretninga. Problemet er at han i stedenfor å fremme eventuelle opposisjonelle meninger i form av forslag o.l. så har han stemt for og motarbeidet i praksis. Han har fraksjonert i steden for å fremme motforslag.

De virkelighetsfjerne »teoriene» om den forfulgte uskyldighet blir også svekka av andre fakta. Alt ved årsskiftet 79/80 foreslo kameraten overfor undertegnede at han burde gå av som Oslo-formann. Dersom SKAU var ute etter å fjerne han, skulle det altså ikke vært det minste problem å gjøre det, attpå til med hans samtykke. Dersom dette hadde vært vårt mål ville det vært meningsløst å gå veien om en kritikk i PU og mange måneder med skarpe diskusjoner i partiet.

Han påstår også at det har vært en del av partiledelsens målsetting å »fjerne Oslo-formannen og overføre hans funksjon og myndighet direkte til SKAU» og »lamme og splitte opposisjonen i distriktsstyret i Oslo». Dermed håper han å spre det inntrykket at partiledelsen ikke bare har tatt mål av seg til å ta kål på en »brysom kritiker», men et helt distriktsstyre! Også her er det stor avstand til virkeligheten. DS i Oslo jobberfortsatt på grunnlag av vedtak i DS' egne organer. Når det gjelder »opposisjonen» i DS, har SKAU i motsetning til tidligere-DS-formannen oppfordret de kameratene dette måtte omfatte i DS, å ikke følge eks-DS-formannens eksempel med å trekke seg ut av arbeidet i DS.

Kameraten er støtt over at han ikke »får lov» å sitte i SKs faglige utvalg. Men han »glemmer» at han har stilt mistillits-forslag til SKAU og at dette forslaget er avvist av SK mot hans egen avholdende stemme. SK slo dermed også fast at det arbeidsutvalget SK har valgt fortsatt skal stå for ledelsen av partiet. Det er merkelig at kameraten ikke sjøl innser det sjølmot-sigende i å representere en partiledelse

som han går inn for å kaste. Han har full frihet til å argumentere for at SK bør styrtes. Men han kan ikke vente at han får lov til å gjøre det som *representant for SK* gjennom et SK-utvalg.

8.KORT OPPSUMMERING.

På tross av omfattende dokumentasjon av vedtektsbrudd og fraksjonisme, viser kameratens artikkel at han ikke evner å

gjøre sjølkritikk på et eneste punkt. Han går til og med så langt som til å si at han ville gjort det samme feila om igjen hvis han hadde hatt mulighet til det. (Behandlinga av Klassekampen). Dette er meget alvorlig og det blir enda mer alvorlig fordi han forsøker å dekke seg med en økende mengde løgner om saker der det er mulig å påvise med dokumenter og protokoller at han farer med løgn. Dette er ikke så lite av en politisk fallitt.

HVA SKAL GJØRES MED PARTIKRISA?

Faksimile av tidl.-DS-formannens art. i januar-FFP.

Det er lagt fram forskjellige oppfatninger av krisa/krisene i partiet. Forslag til løsninger og praktiske tiltak er det mindre av. Her i Oslo mener jeg vi har hatt endel framgang med å prioritere opp det faglige arbeidet. Ellers trur jeg diskusjonen har gitt få konkrete resultat hittil. Jeg tror grunner er at diskusjonen på sentrale punkter har låst seg fast med stor avstand mellom standpunktene. Diskusjonen har, liksom problemet, vært komplisert og uoversiktlig. Jeg vil derfor ta meg den frihet å skissere forskjellen mellom mine og endel ledende kameraters syn. De er muligens uenig i min tolkning av standpunktene deres. Synes de jeg er ufin, bør de holde meg til gode hva som egentlig menes.

For å unngå unødige mistolkninger, understreker jeg at dette kun er mine personlige standpunkt. At dette ikke er noen vurdering av hele krisediskusjonen eller parti situasjonen. Jeg vil kun ta opp to spørsmål: Vil en hestekur med "mer politikk" gjøre slutt på partikrisa? Skal den grundige diskusjonen og analysa av partiets feil utsettes på ubestemt tid?

"POLITIKK"- VIDUNDERMEDISIN ?

FFP november skriver Pål S. "Jeg tror at dersom Oslo-DS var istand til å gå ut med en politikk, og taktikk som partimedlemmene kunne tro på på noen viktige områder, så ville mye av

trøtt- og lei-stemninga forsvinne av seg sjøl". I KK 28/11 har Tron Øg i en artikkel med tittel "Framover eller bakover? Kommen til diskusjonen om AKP(m-l)s feil, og hva som kan gjøres med dem". Her presiserer han det standpunkt som over: "AKP(m-l)s største feil mener jeg er mangelen på politikk på ei lang rekke områder som er viktig for arbeidsfolk i dette landet". Jeg er helt enig med Trond og Pål når det gjelder behovet de påpeker, særlig når det gjelder Oslo. Men jeg tror de tar feil når de sier at så forsvinner problemet av seg sjøl.

HVA ER POLITIKK?

Jeg trodde jeg hadde drevet politikk i noen år, ihvertfall kjent betydninga av ordet. S' får meg til å lure. Har vi ingen politikk? Har vi i mange år vært "aparatsjiker" som har røra rundt med tull? På tross av "anti-dogmatismekampanja" har jeg gravd fram sitatboka. Mao sier s.5: "politikken er utgangspunktet for alle praktiske handlinger av et revolusjonært parti og kommet til uttrykk i selve gjennomføringen og sluttresultatet av partiets handlinger. Et revolusjonært parti setter ut i livet en politikk hver gang det setter en aksjon i gang. Gjennomfører det ikke en gitt linje bevisst, så gjør det det blindt. Det vil kaller erfaring er selve forløpet og sluttresultatet i gjennomføringen av en politikk.

Bare gjennom folkets praksis, det vil si ved erfaring, kan vi sannkjenne om en politikk er riktig eller feilaktig." Bruker du ordet politikk i denne betydningen? Eller begrenser de betydningen til å lage analyser og proklamasjoner? Skal vi være marxister, bør vi legge vekt på praksis. Da betyr "mer politikk" å gjøre ei omprioritering av partiets krefter sånn at vi kan jobbe på nye områder. I så tilfelle bør det også avklares hva vi skal slutte å gjøre.

LØFTEPOLITIKK?

Jeg synes det er vanskelig å lage politikk, særlig på nye områder. Jeg har gjort det. Da har jeg lest det jeg har fått tak i om saka, prata med folk. Laga meg en analyse. Prata med folk. Gjort noe med saka. Durma meg ut litt/ mye, Gjentatt prosessen. Som regel har jeg ikke våget å forfremme analysen min til "POLITIKK FOR SPØRSMÅLET" før jeg har sett om båten flyter. - Pål S. sier i november FFP: "Er det så noe merkelig eller uhyre vanskelig å utvikle en politikk? Nei, jeg mener vi har et analyseapparat i teorien vår, så at det er ikke all verden." Jeg synes han gjør det for enkelt: Han bør ikke glemme subjektivistisk, uferdig politikk har ridd partiet som ei mare i mange år. Politikken for partiets prioritering og mål - partiplanene - har muligens vært lette å lage, men de har vært bak mål. Er det ikke på tide at vi skjerper oss overfor skrivebordspolitikk?

Det er greit nok for Carl I. Hagen eller Stein Ørnhoi å ta seg noen kvelder med en dram og smøre sammen svære program for alt mellom himmel og jord. De hverken kan eller vil gjøre dette om til praksis. Jeg er ikke i mot å gjøre analyser på skrivebordet og å lage proklamasjoner. Men vi må ikke overvurdere resultatet og tru at dette øyeblikkelig blir riktig "politikk" som fungerer bra ute i virkeligheten. Lager vi mer politikk på edruelig vis er jeg helt for det. Men da må vi være realistiske. Oppgava må settes på plass i helheten. Det gjelder både hva vi kan satse på og hvor mye vi kan oppnå.

MER POLITIKK - BARE ET STYKKE PÅ VEI.

Begrensa problemer kan løses med Mer politikk. Jeg er enig i at for en del folk er problemet at de ikke vet hva de skal gjøre og hvordan. Det er en del av krisa. Men i tillegg har vi problem som er større enn manglende politikk. F.eks. feil i politikk og taktikk. Vi har feilaktig prioritering (dvs for mye politikk på en del områder, for lite på andre). Vi har svære uenigheter om vår nåværende politikk. Misnøye med måten den demokratiske sentralismen fungerer på. Tilløp til kaos i organiseringa. Dette skjerpes av både venner og fineder utafor partiet. De kommer antagelig til å lage nye problemer for oss. Dette fjernes ikke mer "mer politikk". Jeg skal gi to konkrete eksempler:

Faglig arbeid.

Vi driver for lite faglig arbeid. Men her har vi allerede mer politikk enn det vi makter å sette ut i praksis. Finner vi på enda mere lurt, tror jeg det kan gjøre vondt verre. Problemet må vel heller være å få erstatta gærn politikk for prioriteringa av faglig arbeid med en rett politikk. Og problemet er å bli kvitt trette feil i den faglige politikken vi nå har.

Tillitskrise.

SK sier vi har ei tillitskrise i partiet. Jeg er enig, ei svær gjensidig tillitskrise. Løses den av mer politikk fra toppen? St. sier i FFP at folk blir trøtt og lei fordi DS ikke gir dem politikk. Men det er ikke bare manglende politikk fra DS som gjør trøtt og lei. Jeg mener folka våre og er i stand til å lage politikk sjøl, både når det skorter på ledelse og ellers. St. og Ø. overser et annet problem. Nemlig at noen er uenig i den politikken de tross alt får. De er misnøye med måten den blir til på. Jeg går ut fra at lanseringa av RV som en permanent organisasjon er et eksempel på "mer politikk" som skal fjerne krisa. Jeg synes det har fungert omvendt. Mange nye standpunkt lansert over

hodet på medlemmene har laga mer tvil og tillitskrise.

INNI FRAMTIDA MED HUET FØRST
OG BEINA I LUFTA?

Tron Ø, KK 29/11-79:

"Vi må bestemme oss for å gå framover eller bakover. Derfor er jeg uenig med de kameratene som ærlig og oppriktig mener at det viktigste nå er å grave oss ned i våre egne feil. Jeg tror de velger gærn kurs. Derfor kan jeg ikke ta kritikken deres til følge, men vil fortsette å prøve å dreie debatten inn på diskusjonen av den norske kapitalismen og proletarietets problemer."

Jeg takker for tilliten, men mener fremdeles at Øs metode er umarxistisk og i tillegg ugjennomførlig.

HVOR KOMMER DE RIKTIGE TANKENE FRA?

Faller de ned fra himmelen? Nei. Er de nedlagt i bevissthet fra fødselen av? Nei. De kommer fra den sosiale praksis og den alene. Mao påpeker her et objektivt forhold som gjelder for selv den mest geniale. Skal vi få riktige tanker om feila som har skaffa oss partikrisa, må vi gjøre undersøkelser av virkeligheten i partiet. Da må mer enn partitoppen diskutere. Tron Ø har gitt ut ei bok om feila i partiet, er stamgjest i KK. Skjønner han ikke at også andre har noe de skulle ha sagt? Trur han enheten er såsvær at vi kan legge lokk på diskusjonen? I så fall undervurderer han medlemmene grovt. Det foreslås å ta den grundige diskusjonen om parti-

ets feil når vi får bedre tid. I så fall tror jeg vi får svære problem med linja som Landsmøtet skal lage.

KRITIKK/SJØLKRIKK KAMPANJA

Venstreavvik har delvis gitt prissnippet om kritikk/sjølkkritikk vanry. Dette bruker Ø til å beskyldte folk for å ville grave seg ned. Men har tar feil når han tror diskusjonen om feila våre automatisk vil føre til utskjelling og endeløs kringling. Venstrelinjene for diskusjonsform er nå så avskydd i partiet at de vil få liten tilslutning om noen prøver å gjennomføre dem.

OVERDRIVER JEG MOTSIGELSENE?

Kameratene Ø og S har også sagt mye fornuftig om partikrisa og tiltak mot den. Derfor ville denne polemikken være urettferdig som beskrivelse av hele linja deres. Det er den ikke. Det jeg argumenterer mot er de to spesielle standpunktene jeg har dratt fram. Jeg syns imidlertid disse gjerne linjene begynner å komme fram i mye av partiledelsens arbeid. At de skyver andre, rette oppfatninger hos ledelsen tilbake. Eksempler er SKAUs tilbakeholdenhet i diskusjonen om partikrisa. Deres høye prioritering av "ny politikk". Tendensen til overfaldisk oppsummering i beretningsutkast. Det svære omfanget på prinsippprogrammet. Tilsammen ser jeg tendensene jeg har beskrevet i denne artikkelen som en trussel mot enheten i partiet og mot bra ting i den nåværende parti linja.

Formannen i DS

TIL DISKUSJONEN OM FRAKSJONISME OG FRAKSJONELLE METODER

SKAU kritiserer tidligere DS-formann i Oslo for brudd på vedtektenes paragraf om fraksjonisme. Samtidig er det kommet en rekke forslag om å endre hele eller deler av denne paragrafen.

Pål S ser dette som bevisste eller ubevisste framskutt mot den demokratiske sentralismen. Han stiller det slik: »Skal vi ha demokratisk sentralisme eller fraksjonsfrihet». Paragraf 6 i vedtektenes

er tydeligvis en del av den klassiske mlm og alle som er mot paragrafen er høyre.

Men hva mente mannen bak den demokratiske sentralismen om forholdet mellom demokratisk sentralisme og fraksjonsfrihet?

Lenins parti hadde ikke noe forbud mot fraksjoner før i 1921. Partiet greidde altså å lede både revolusjon og andre store kamper med fraksjoner. Den 10 parti-

kongressen i 1921 vedtok på Lenins forslag et forbud mot fraksjoner. Det er imidlertid klart at Lenin så dette som et midlertidig tiltak og ikke som et prinsipp. Det var det Stalin som stod for seinere. Dette går fram av debatten på kongressen hvor en kamerat Ryzanov foreslo å gjøre forbudet endelig.

»Ryazanov foreslo å gjøre det endelig, i resolusjonen »Om enhet«, at aldri igjen skulle delegatene til en partikongress kunne bli valgt på grunnlag av politiske plattformer satt fram av ulike grupper eller individuelle medlemmer av partiet, noe som hadde skjedd i forbindelse med den 10 partikongressen.» Lenin gikk i mot dette forslaget med følgende argumenter: »Jeg tror at, noe vi kanskje må beklage, kamerat Ryazanovs forslag er upraktisk. Vi kan ikke berove partiet og medlemmene av sentralkomiteen retten til å appellere til partiet i tilfelle med uenighet om fundamentale spørsmål.... Avhengig av omstendighetene, kan valgene skje på basis av plattformer.... Hvis vi blir forent av vår resolusjon om enhet, og selvfølgelig, utviklinga av revolusjonen, vil det ikke bli noen gjentakelse av valg i henhold til plattformer. Den lærdommen vi har lært fra denne kongressen vil ikke bli glemt. Men vis omstendighetene gir opphav til fundamentytale uenigheter, kan vi da hindre dem i å bli lagt fram til vurdering for hele partiet. Nei, det kan vi ikke! Dette (forslaget til Ryazanov) er et overdrevent ønske og jeg foreslår at vi avviser det.» (vol. 32, p.261.).

Det kan altså virke som vi står friere i forhold til m/m når vi skal vurdere paragraf 6 enn det Pål S. mener. Det går an å ha fraksjoner og demokratisk sentralisme på en gang. Selvfølgelig kan ikke et kommunistisk parti ha hemmelige grupper som jobber mot partiets mål. Men det går an å ha vedtekter som tillater ulike

grupper av opposisjon å samarbeide for å klargjøre politikken sin og sikrer dem retten til å legge den fram for partiet.

Nå har jeg allerede skrevet langt og får bare en kort kommentar til de aktuelle begivenhetene.

SKAU har gjort et stort poeng av å kritisere den tidligere DS-formannen i Oslo for fraksjonisme. Men de følger ikke opp vedtektene på dette punktet. Til slutt i paragraf 6 står det: »Vi kan derfor ikke tillate noen form for fraksjonisme i partiet. Fraksjonell virksomhet må ryddes ut med hard hand.» Så vidt jeg veit er t.DS.-formann både i live og medlem. Kameraten har stemt mot et vedtak han stemte for i et høyere organ. Dette bryter med sentralismen. Hvis han ikke kan vise at det i månedene i mellom har skjedd ting som gjør dette berettigede blir det et stort minus i hans kadervurdering, og et spørsmål om han bør gjenvelges. Slik kan spørsmålet behandles uten å trekke inn spørsmålet om fraksjonisme.

Mitt standpunkt er at det første punktet i §6 bør sløyfes, og at diskusjon om fraksjonisme sann som den blir fort er et sidespor. Ingen kan påvise at det finnes noen hemmelige grupper i partiet. Derimot er det mitt inntrykk at det finnes mange misfornoyde medlemmer som sier takk og farvel og trekker seg stille ut. Så vidt jeg skjønner er partiet i dag ikke godt organisert for at denne opposisjonen skal komme politisk til uttrykk. Hovedfaren for partiet er etter min mening at monolitten vokser sakte fram sjøl om vi ikke vil det.

Sten.

Troms.

(Lenin-sitatet er henta fra: »The communist Movement» av Fernando Claudin, og oversettelsen fra engelsk er min egen.).

LENIN VAR MOT FRAKSJONISME!

Sten ønsker å lempe på fraksjonsparagrafen, og mener det både kan eksistere demokratisk sentralisme og sjølstendige grupper innafor partiet. Her skal jeg bare ta opp bruken hans av Lenin for å underbygge dette standpunktet. Sten hevder at Lenin *ikke* var noen prinsipiell motstander av fraksjoner innafor kommunist-partiet, og at vedtakene på 10.kongressen var midlertidige tiltak i en konkret historisk situasjon. Han forsøker å underbygge dette med å henvise til Lenins motstand mot et forslag fra en viss Ryazanov. Han foreslo: «I det man fordommer all fraksjonell virksomhet, går kongressen sterkt imot valg til Kongressen på grunnlag av plattformer» (Lenin Coll. W. bd.32 s.550).

Lenins argumentasjon mot dette forslaget var følgende: «Vi kan ikke frata Partiet og SK-medlemmene retten til å appellere til partiet (appeal to the Party) i tilfelle uenighet om grunnleggende spørsmål. Den nåværende kongressen kan ikke på noen måte binde valgene til neste kongress. Anta at vi blir stilt overfor et spørsmål, som la oss si slutningen av Brest-freden..... Under disse omstendighetene er det mulig at valgene må være basert på plattformer. (Ryazanov : På grunnlag av ett spørsmål?) Nettopp. Men ditt forslag sier: Ingen valg på grunnlag av plattformer. Jeg tror ikke vi har makt til å hindre dette. Hvis vi blir forent gjennom resolusjonen om enhet, og selvfølgelig gjennom revolusjonens utvikling, vil det ikke bli noen gjentakelse av valg på grunnlag av plattformer.... Men hvis omstendighetene skulle legge grunnlag for grunnleggende uenigheter, kan vi hindre dem i å bli lagt fram til vurdering for hele partiet? Nei, det kan vi ikke.» (I bind. s.261, mine overs.)

Lenins polemikk kan neppe oppfattes slik Sten gjør. Legg merke til at Lenin ikke sier noe om at det i fremtiden skal

være adgang til å opprette egne grupper/ fraksjoner i partiet. Han snakker om at hvis det oppstår uenigheter om grunnleggende og avgjørende spørsmål, må valgene til kongressene foregå på grunnlag av standpunkter i disse sakene. Dette er noe helt annet enn sjølstendige grupper med egen organisering og program innafor partiet.

Ser vi på resolusjons-forslaget om enhet i partiet, er Lenin krystallklar på dette spørsmål:

»Alle klassemedvitne arbeidarar må få det klårt for seg at all fraksjonsverksemd er skadeleg og utillateleg. I praksis leier fraksjonsverksemd uungåeleg til at det samstemmige arbeidet vert svekkja, utan omsyn til om medlemmer i einskilde grupper ynskjer å verna om einskapen i partiet. Fraksjons-verksemd leier til at fiendane til regjeringspartiet, dei som har klengd seg innpå det, styrkjer seg og tek oppat freistnadene sine på å auke kløyvinga og å nytta henne til kontra-revolusjonære forhold.» (Verker i utvalg bd. 12 s.11).

Den *eneste* gangen Lenin snakka om helt spesielle tiltak på 10.kongressen, var i forbindelse med å gi en utvida SK rett til å ekskludere SK-medlemmer.

Forøvrig er det interessant å merke seg at Sten bruker andrehånds kildemateriale. Han siterer fra den spanske revisjonisten Claudins bok, og ikke fra Lenin. Da er det sjølsagt lett å bli «lurt».

Dette viser betydninga av å gå tilbake til Lenin for å studere hans standpunkter og hvordan han argumenterte. Så får man gjerne erklære seg uenig, men ikke som Sten forsøker å bruke Lenin for å underbygge standpunkter stikk i strid med det Lenin sto for. Det er uredelighet i metoden.

Petter.Tromsø.

ET ARBEIDERPARTI MED BORGERLIGE VEDTEKTER- ALDRI! !

Det er mange i AKP som ønsker demokrati, mange ønsker omfattende diskusjoner om viktige politiske spørsmål. De ønsker at alle spørsmålene skal komme fram - og de krever selvsagt også sin rett til å kjempe for sine synspunkter. Er det noe galt i dette? Nei, det er et sunnhetstegn. I et levende parti bør det være slik.

Problemene dukker opp når noen ønsker å «organisere seg rundt sine oppfatninger innfor partiet». Nå er vel ikke det klasseløse, nøytrale ordet «oppfatninger» tilstrekkelig hverken for å beskrive dagens situasjon eller historiske erfaringer i forskjellige kommunistiske partier inkl. SUKP i starten på århundret. Men jeg skal la det ligge denne gang.

Det er en tendens til å berøve klassikere meningsrett i den ideologiske debatten i dag. Denne tendensen er farlig og hovmodig. Jeg anser det for å være godt gjort at Lenin kjempet i årevis mot at forskjellige fraksjoner skulle få lov til å rive sund den proletariske politikken og dens parti. Jeg vil bare oppfordre de som fremhever det positive i fraksjonskampene til SUKP å studere en upåaktet oktober-utgivelse: Bolsjevikene i Tsarens parlament. (A.Badajev) Om den bolsjevikiske fraksjonen i parlamentet 1912.

HVA MED AKP(m-l) I DAG?

Jeg oppfatter de som vil liberalisere fraksjonsforbudet i AKP dithen at de ønsker mer demokrati. Dvs. at flertallet må få (ikke bare herredømme over dokumenters ordlyd) men også rett til å sette sin linje ut i praksis. Hva er positivt med at enkeltpersoner og grupper gjør sitt ytterste for å sabotere vedtak flertallet har fatta? I sin konsekvens er det svært udemokratisk og lammer hele partiets aktivitet utad og innad.

Hva er positivt ved at det kommer ut

motstridende dokumenter fra forskjellige fraksjoner i partiet? Noen forsøker å framstille forvirring og handlingslammelsen som oppstår positivt - som noe som «utv». Det de ikke forstår er at de «avvikler» partiet.

Partiet er - og skal være - arbeiderklassens fortropp. Det betyr den mest framskredne delen som analyserer politiske spørsmål og står fremst i kampen for å gjennomføre linjene. Dette gjelder *hver enkelt kommunist*.

Ingen kan «ta seg fri» fra linja og heller sysle med å angripe det som flertallet har bestemt.

Det er noe som heter å være moden (voksen) for demokrati. I dag er arbeiderklassen i Norge moden for det. Vi har fagforeninger som har fraksjonsforbud. Ikke bare fordi LO LO-ledelsen skal beholde grepet, men også fordi arbeidsfolk ikke ønsker at flertallet skal bli dolket i ryggen av mindretallet.

Det er klart at dette innsnevrer den enkeltes personlige frihet til å gjøre akkurat som en lyster. Derfor er vedetektens intensjoner mye tyngre å bære for småborgerskapet enn for arbeiderklassen. Slik vil det alltid være i partiet - så lenge vi ikke flytter lasset over på arbeiderklassens rygg.

Dersom forbudet mot fraksjoner blir liberalisert slik at dette i praksis blir tillatt risikerer vi konkret å få et borgerlig hovedkvarter i partiet som unndrar seg demokrati og sentralisme. I dagens situasjon ser jeg med gru på resultatene. Noen kjemper for andre mot dagsavisene. Noen for et parti borgerne kan akseptere. Noen for et arbeiderparti osv. osv. Til slutt går det med oss som det har gått med ml-bevegelsen i et anna land i et anna land i Europa. Vedtatt avvikling med 150 mot 10 stemmer.

DEMOKRATISK SENTRALISME

Når dette er sagt vil jeg også si følgende: De vedtektene vi har i dag er ikke et hinder for debatt. De *krever* at medlemmene legger fram sine synspunkter i partiet - i grunnorganisasjonen eller i ledelsen på ulike plan. Dette bør føre til en livlig debatt i partiet - kamp om linjer. Dette driver partiet framover og er ei forutsetning for et kommunistisk parti. Dette siste som et apropos også til debatten om

hvordan hindre partiet å degenerere.

Den demokratiske sentralismen gir ledelsen stor makt, derfor må den måten den brukes på være gjenstand for nøyte vurderinger fra medlemmenes side.

Jeg ser også viktige feil i demokratiet i partiet, men det får meg ikke til å delta i en kampanje for å underminere hele byggverket med høyrelinjer.

Herman K

Tromsø.

OM PARTIDEMOKRATI OG PARTIKAMP

I artikkelen »Hva kampen gjelder» i TF for juni 1980, stiller Pål Strøm de motsigelsene kampen i partiet etter hans syn dreier seg om. Det er bra han gjør det, for slike forsøk på klargjøring og opprydding i debatten har mangla alt for lenge. Men jeg synes han gjør det for enkelt, og at det ligger en fare i opplegget hans for en partikamp etter modellen: 100% riktige linja mot 100% gærne linja. Dette tilsvarer ikke virkeligheten i partiet. Det finnes opplagt en rekke gærne standpunkter i partiet som må avvises. S. nevner en del eksempler. Men det finnes også masse uløste problemer som partidebatten kanskje kan bringe nærmere sin løsning hvis den *ikke* føres etter modellen den 100% gærne linja mot den 100% riktige linja. For motsigelser i partiet skyldes jo ikke bare at ei proletær og ei borgerlig linje står mot hverandre. Det skyldes også at virkeligheten er mangfoldig, og at folk har ulike erfaringer, ser ulike utsnitt av virkeligheten. Bl.a. derfor er det viktig å lytte til hva andre folk sier. Jeg synes fortsatt, i likhet med mange andre partimedlemmer, at SK er for lite flinke til det.

Noen eksempler på hva jeg mener med at S. stiller motsigelsene for enkelt.: Skal vi ha demokratisk sentralisme eller fraksjonsfrihet? sier S. Det er utvilsomt et viktig tema i parti-

debatten. Men i praksis har kampen om det indre livet i partiet også dreid seg om noe annet: spørsmålet om partidemokratiet, ledelsens respekt for medlemmene, deres evne til å lytte og lære av kritikk nedenfra og ta betimelig sjolkritikk. Internbladene er fulle av innlegg som sier at SK skjønner betydninga av dette for dårlig. En masse folk som ikke skriver innlegg i internbladene deler den samme oppfatninga, og det gjelder også folk som er mot fraksjonsfrihet, mot nedlegging av KK, er enige i at det eksisterer høyrefare i partiet, er mot parlamentarisme under sosialismen osv. osv. At mange deler ei oppfatning, er naturligvis ikke i seg sjøl noe bevis for at den er riktig. Men det burde være et sterkt argument for å ta den alvorlig og *undersøke* om den er riktig.

Mitt poeng er at medlemmene har definert spørsmålet om partidemokratiet og ledelsens syn på seg sjøl og medlemmene som et viktig tema i aprtidebatten. Pål Strøms problemstilling hopper bukk over dette temaet. Det synes jeg ikke han burde gjøre. Men temaet trenger å bli omforma fra en masse småfrustrert (eller storfrustrert) enkeltkritikk til en politisk motsigelse. Jeg skal prøve:

I nyeste forslag til beretning (forovrigt et i hovedsak bra dokument og et stort framskritt i forhold til det forrige) står

det en oppsummering av venstreavviket i det indre livet som går ut på at det utvikla seg en stil med harde slag mot kamerater som hadde gjort små feil. Kamerater som hadde gjort noen feil ble behandla som om de ikke hadde gjort noe positivt, og i noen tilfelle ble også kamerater som *ikke* hadde gjort feil behandla på denne måten. Avsnittet heter »Venstre og kaderbehandling», og er på 12 linjer. Dette er etter mitt syn helt utilstrekkelig. Skulle jeg skrevet beretninga, ville jeg skrevet et avsnitt om venstrefeila i det indre livet (ikke bare i kaderbehandlinga), der det hadde stått at vi i praksis hadde sterke tendenser til å følge Hoxhas partifilosofi: Opposisjon ble sett på som et farlig avvik og hardt slått ned på, det fantes ei uomtvistelig riktig linje og den sto ledelsen for, hadde du motsigelser på det nasjonale spørsmål ble du lett mistenkt for å være KUL-agent, kritikk nedenfra ble tatt lite alvorlig og ofte knust. Her fantes både klare elementer av ideen om monolittisk enhet, om alt vondt kommer utenfra, og om at ledelsen »opplyser kvardagsstrevet åt massane.» Denne stilen fantes på alle plan i partiet, men det var sjølsagt grunnplanet som lei mest under den. Jeg tror ikke SK riktig forstår hva denne stilen gjorde med folks sjoloppfatning: Den fikk folk til å føle seg dumme og usikre, redde for å åpne kjeften til opposisjon, redde for å gjøre feil, servile og kryptende overfor SK. Mange av oss i det ledende skiktet under SK sparka av hjertens lyst nedover, mens vi krøyp for SK og følte oss dumme i fint selskap, vi krøyp for SK og følte oss dumme i fint selskap.

Hvis Pål S. og jeg er uenige om oppsummeringa av feila i det indre livet i denne perioden (som i hvertfall omfatta høsten -75, hele -76 og -77, i 1978 tror jeg det begynte å lette), så betyr det ikke bare at vi er uenige om historia. Det betyr antakelig også at vi er uenige om hvordan det indre livet i partiet bør fungere.

Dessuten mener jeg det også er andre klassikere i tillegg til Lenin som det er

møyen verdt å studere i forbindelse med diskusjonen om demokratisk sentralisme. Maos »tale på en utvida arbeidskonferanse» i 1962 gir etter mitt syn den beste framstillinga av betydninga av *demokratiet* som vi overhodet finner hos klassikerne. Han setter den demokratiske sentralismen i sammenheng med erkjennelsesteorien, og sier: »Uten demokrati er det umulig å oppsummere erfaringer riktig. Uten demokrati, uten at det kommer ideer fra massene, er det umulig å utforme bra linjer, prinsipper, politiske retningslinjer eller metoder. Når det gjelder utforminga av linjer, prinsipper, politiske retningslinjer og metoder, kan deledende organene våre bare spille rolla som foredlingsfabrikker. Alle veit at en fabrikk ikke kan foredle uten råstoff.» Sjølsagt trengs det også kommunistisk teori, ikke bare erfaringer. Men en ledelse klarer seg likevel dårlig uten råstoff. Dette tror jeg er blitt forstått for dårlig i partiet - derfor har det ofte blitt lagt for liten vekt på å få inn råstoffet, og medlemmenes meninger og erfaringer har derfor ikke vært så viktige. Medlemmer var først og fremst til for å sette linja ut i livet, ikke for å lage den, eller skaffe materiale til den.

Er Pål S. enig i at den Mao-artikkelen jeg siterte fra er et viktig bidrag til forståelsen av hvilken rolle partidemokratiet spiller? Er han enig i at den er vel verdt å studere for å gjøre opp med feil som har vært og fortsatt er viktige i partiet? Hvis ikke, kan vi kanskje få et klarere bilde av hvor de politiske motsigelsene går.

Annet eksempel på hvorfor jeg synes Pål S. forenkler:

Skal den økonomiske kampen prioriteres over den politiske?, spør han. Ett tema her dreier seg om for eller mot KK som dagsavis. Det er greitt å ta stilling til. Sjøl er jeg absolutt for. Men spørsmålet om forholdet mellom politisk og økonomisk kamp, mellom sentralt og lokalt arbeid, er neimen ikke enkelt. I

arbeidet med universitets- og studentpolitikk strevde vi fælt med dette. I en periode la vi all vekt på sentralt opplagte kampanjer: Store veggavis-debatter med revisjonistene , 1.mai, 21. august, 8.mars-kampanjer, DNS valgkamper osv. osv. Vi oppnådde sjølsagt en god del bra saker, men det lokale arbeidet for massenes interesser rundt på instituttene torka inn, og vi slo beina under oss sjøl. Så prøvde vi det motsatte: Vi stilte parola om at kommunistene skulle være lokale opprorere, og ledelsen skulle lede etter »Tachai»-metoden: ved å drive fram og propagandere bra lokale eksempler. Vi reduserte den sentrale ledelsen kraftig og forte folk tilbake til grunnplanet. Det kom en del bra ut av dette også: bedre massegrunnlag, en del lokale kamper. Men de lokale kampene utvikla seg aldri ut over et visst nivå, vi klarte ikke å utvikle noen *saml*a analyse av statens utdanningspolitikk (til det trengtes det en ledelse som også studerte og analyserte, ikke bare plukka lokale blomster), vi markerte oss dårlig eksternt som kommunister, og klarte ikke å sette inn alt vi hadde i ett viktig slag når det var nødvendig.

Det er altså ikke så lett å få dette til på en skikkelig måte. Her fins det uløste problemer. Jeg er redd for at frontene

fryses fast for tidlig ved at spørsmålet stilles for enkelt - og at vi gar glipp av verdifulle lærdommer.

Til sist: *En marxist-leninistisk ledelse?* spør Pål S. 1. Ja, vil jeg svare. Pål S. har sikkert også rett i at mange folk som har mistillit til ledelsen, har det fordi de er uenige i den politikken ledelsen står for. Men det er faktisk ikke bare folk som vil legge ned Klassekampen, avskaffe den demokratiske sentralismen, trappe ned kampen mot Sovjet, programfeste den albanske revisjonismen, som har mistillit til ledelsen og ønsker en eller flere kamerater i den ledende kjerna skifta ut. Dette kan være folk som synes de er blitt urettferdig behandla, eller som ergrer seg gule og blå over den maten ledelsen fortsatt behandler mye av kritikken fra partimedlemmer på. Jeg kjenner flere slike kamerater, jeg synes sjøl de overreagerer og vurderer ledelsen ensidig. Men det øker ikke disse kameratenes tillit til ledelsen om de får høre at de vil nedlegge Klassekampen, nedtone kampen mot Sovjet, avskaffe den demokratiske sentralismen osv. - for det stemmer ikke med fakta. Tving ikke folk inn i en »er du med oss eller mot oss»-posisjon!

K.E.

SVAR TIL K.E.

K.E. advarer meg mot å forenkle motsigelsene i partiet. Hun er enig med meg i at det finnes høyreavvik og at de ideene jeg polemiserer mot eksisterer. Men hun advarer mot å forenkle problemet til en kamp mellom ei 100% riktig linje og ei 100% gærn linje. Nåvel. Jeg inbillar meg ikke at jeg står som representant for noen 100% riktig linje. Jeg har tatt feil i mange saker og jeg merker at det er mange teoretiske og politiske spørsmål som jeg har studert for dårlig. Virkeligheten er mangfoldig, som K.E. sier, og derfor trenger vi en undersøkende og

konstruktiv debatt om problemer vi ikke har løst. Men for at vi skal komme dit er det viktig at vi evner å styre unna de revisjonistiske løsningene som det er så lett å ramle ned i. Nettopp fordi det er så mye ideologisk kaos, så mye frustrasjon og forvirring, er det lettere enn på lenge å fore fram anti-marxistiske og antileninistiske standpunkter. Om vi ikke evner å samle oss mot slike forsøk på å utnytte kaoset til å forkaste den vitenskapelige sosialismen, vil vi ikke lenger ha noen felles ideologisk plattform å stå på. Om jeg skal formulere noen motsigelse

mellom mitt syn og synet til K.E. slik det kommer til uttrykk i artikkelen, må det være at jeg vurderer høyrefaren som langt mer overhengende og alvorlig enn hva hun gjør. Jeg ser det som en realistisk mulighet at AKP(m-l) kan bli overtatt av revisjonistiske linjer. Samtidig med vår egen partikrise har hele ml-bevegelsen i Europa kommet inn i ei alvorlig krise. Redaktøren av SKPs Gnistan lager helsides rosende anmeldelser av bøker som hevder at den leninistiske partimodellen er årsaken til at sosialistiske land har degenerert. Andre innlegg i Gnistan sier at valget står mellom leninisme og demokrati. Der som de har rett er sjølsagt det eneste logiske å legge ned de marxist-leninistiske partiene. De standpunktene som blir ført fram i Gnistan eller som førte til at KPD ble nedlagt er bare en logisk videreføring av standpunkter som er blitt reist i vårt parti i opposisjon mot ledelsen. I denne situasjonen anser jeg det som min plikt som leninist å ringe med stormklokkene.

DEMOKRATISK SENTRALISME

K.E. har rett i at det finnes problemer i partidemokratiet som vi må diskutere. Men for å gjøre det på et vettug grunnlag må vi trekke ei demarkasjonslinje mot dem som *utnytter* misnøyen med partidemokratiet til å foreslå ei revisjon av hele partiets grunnlag. Om Høgleres forslag fra forrige TF får flertall på landsmøtet, vil partiet *med lovmessighet bli et revisjonistisk parti*. Det er ikke for ingenting at trotskistene i den «4.internasjonale», har begynt å kretse rundt partiet som gripper over en sliten ørkenvandrer. Her vil jeg vise til apellen fra trotskistene i Norge til AKP-medlemmer om å gå inn for å fjerne fraksjonsforbudet i vedtektene. (Se Klassekampen onsdag 10/9).

K.E. sier en del om «venstre»feil i det indre livet som jeg for det meste er enig i. Harde slag og krav til 100% enighet skada utvilsomt folks sjøløppfatning. K.E. sier

at SK neppe har forstått dette. Jeg tror vi forstår det langt på vei. Sjøl har jeg i flere år drevet en privat kampanje mot uttrykket «jeg har motsigelser på», som har vært på moten i stedet for «jeg er uenig». Det første uttrykket gir et bilde av uenighet som en slags sjukdom som en nok skal komme over. Mens «jeg er uenig» uttrykker likeverd. Når usjølstendigheten til og med avleirer seg i språket er det klart at vi i ledelsen må se det som skriften på veggen.

Jeg er i hovedsak enig i KEs framstilling av når «venstre»feila i det indre

partilivet var på topp. Hun sier at trykket begynte å lette i 1978. Det kan vel stemme, men det skjedde jo ikke tilfeldig. Det hang sammen med at partiledelsen hadde begynt å innse disse feila og begynt korrigeringa av dem.

Nå er jo ikke situasjonen slik som KE beskriver. For å si det mildt er ikke krypting for ledelsen eller servilitet noe plagsomt problem i partiet høsten 1980! I noen tilfelle blir tvert om ledende kamerater utsatt for kaderbehandling som overgår de verste tilfellene fra «venstre»perioden.

K.E. sier at det er blitt for lite forstått i partiet at vi må få inn råstoff. Dette er jeg enig i. Derfor skrev jeg i forrige nr. av TF i et svar til M¹ at vi hadde et avvik i erkjennelsesteorien. Men det hører med i dette bildet at partiledelsen det siste året har tatt en lang rekke tiltak for å rette på dette. Vi sender ut direktiver til høring og holder konferanser med kadre om en lang rekke spørsmål. Akkurat nå arbeider vi med å sammenfatte svarene på høringsdirektivet om den neste partiplanen. Derfor ville det være feil slik noen (ikke K.E.) gjør, å framstille det som om ledelsen overhode ikke er opptatt av disse spørsmåla. En skal ikke glemme at både beretning og prinsipp-program i denne perioden er endra på grunnlag av omfattende diskusjoner i partiet. Røper det uvilje til å

høre på kritikk? Røper det ei innstilling som går ut på å trampe på parti-demokratiet? Jeg er sikker på at K.E. i likhet med meg vil avvise slik svartmaling. Hun spør meg om mitt syn på Mao-artikkelen fra 1962. Jeg vil si: den er ypperlig. Jeg var sjøl med på å fram-skynde en norsk utgave av den, nettopp fordi jeg syntes den var et viktig bidrag til marxismen. Men som alt annet kan den sjølsagt misbrukes. Det er også nødvendig å studere det Mao sier om at parti-demokratiet er til for å gjøre dentalismen bedre. Partidemokratiet er ikke et mål i seg sjøl. Vi er ikke i kommunistpartiet fordi vi ønsker et bra sted å være. Vi er der for å virkeliggjøre et mål. Vår oppgave er ikke først og fremst å tolke verden forskjellig, men å forandre den.

ØKONOMISMEN

De erfaringene K.E. nevner er svært viktige. Det er en vanskelig balansegang mellom lokal økonomisk kamp og sentralisert politisk avsløring o.l. Problemet er at store deler av partiet ikke er kommet lenger enn dere var da dere la all vekt på den lokale økonomiske kampen på universitetet. Det hadde jo vært en fordel om partiet slapp å gå gjennom den samme smertefulle prosessen som NKS har vært gjennom for å skjønne betydninga av det samlende kommunistiske arbeidet. Derfor har SK tatt opp kampen mot økonomismen.

SPØRSMÅLET OM LEDELSEN

TO KOMMENTARER TIL SEPTEMBER TF av tidl-DS-formann i Oslo.

I dette nummeret av TF sier SKAU at det er spredd tilstrekkelig materiale om motsigelsene i Oslo til medlemmene ellers i landet. I den forbindelse sies følgende om min rolle i debatten: »Kameraten har

Jeg stilte spørsmålet om ledelsen som et prinsipp-spørsmål, fordi det er på tide at det blir gjort. Kampen om ledelsen er sjølsagt en kamp om partiets ideologiske og politiske kurs. Det har vært gjort forsøk på å individualisere spørsmålet om ledelsen, eller til å gjøre det til et spørsmål om at noen folk er blitt urettferdig behandla. Vi skal sjølsagt ta alvorlig på sånne spørsmål. Men det er livsfarlig å redusere spørsmålet om ledelsen til denne typen problemer. Det er mulig at Krustjov var mindre »firkanta» enn Malenkov. Det er mulig at han var en triveligere og mer folkelig person. Men en revisjonist var han i alle fall. Det er tre måter revisjonismen kan seire på i AKP(ml). Det kan bli vedtatt et revisjonistisk program der innholdet i proletariats diktatur og partiets rolle blir totalt undergravd. Det kan bli vedtatt revisjonistiske endringer av vedtektene i retning av å tillate fraksjonisme. Dentredje muligheten er å velge en ledelse som bare i ord forsvare marxist-leninistiske prinsipper, men som ikke har løfta en finger for å slåss mot forsøkene på å revidere disse prinsippene. Skal vi unngå dette er det nødvendig å behandle spørsmålet om ledelse som et viktigprinsipp-spørsmål.

Å behandle spørsmålet om ledelsen slik burde ikke forhindre noen i å fortsette å fremme konkret kritikk. Men det setter kritikken inn i en politisk sammenheng slik at ikke underordna spørsmål får overskygge de avgjørende prinsipp-spørsmåla.

P.S.

blitt invitert i god tid, til å legge fram sitt materiale i denne saka. Hva kameraten har valgt å publisere, eventuelt ønsker å publisere i tida framover er hans sak, og helt utafor SKAUs kontroll.»

SKAU overser her at jeg siden de lanserte »PU-vedtaket» stadig vekk har »ønsket» å få frigitt for landet ellers det samme materiale som jeg og andre har lagt fram for Oslo-partiet. Jeg tror dette er den eneste måten folk kan få noe bilde av hva motsigelsene gjelder både politisk og »juridisk».

Jeg synes også SKAU tar munnen for full når de i september TF sier at hva jeg framover ønsker å publisere er »...helt utenfor SKAUs kontroll.» - I sommerferien min skrev jeg en artikkel hvor jeg prøver å gi et resyme av det som er skjedd. Denne var SKAU i hende i august. De lar være å trykke den nettopp i samme TF hvor de bedyrer sitt storsinn.

BUDOMBÆRINGA

I august TF reiser »Unni» en kritikk av meg. Hovedinnholdet er som følger: Jeg har i samtaler med henne gått inn for å forsvare budombæringa. Samtidig har jeg i SK gått inn for å legge den ned. Dette stemmer dårlig med det jeg husker av saka. Nemlig at jeg var alene om å gå imot nedlegging av budsystemet under SK-behandlinga. Jeg har siden muntlig bedt SKAU om å få referert min dissens. Det ble da svart at den ikke fantes i protokollen. Jeg ba så om utskrift av protokollen. Mitt forslag figurerte der som et usignert enstemmig vedtak. Først da jeg får utlevert fotokopier av protokollen dukker det i tillegg opp et forslag med min

underskrift som er satt opp mot forslaget om nedlegging og stemt ned mot en stemme. - Jeg tror Unnis innlegg hadde sett annerledes ut om hun hadde hatt bedre kjennskap til *SK-behandlinga* av budsystemet.

Hans B innlegg synes jeg er langt mindre tiltalende. Han refererer ordrett fra SK-protokoller og gjengir i detalj behandlinga av saka på SK. Han er tydeligvis ikke en hvem som helst. Er det ikke SKAU personlig, så må det ihvertfall være en nær fortrolig som er gitt spesiell adgang til strengt interne opplysninger. B konkluderer med å kalle min opptrøden »uærlig og splittende», »Handlinga til daværende Oslo-formann er så alvorlig at jeg ber de rette organene i partiet følge det opp.» - Enten er dette SKAU i samtale med seg selv, eller et bestillingsverk. - I begge tilfeller synes jeg lanseringa av »straffeprosess» er malplassert. Unni visste ikke skikkelig hva som hadde skjedd. B har full oversikt over saka. Halmstrået som nå skal bære n'te fraksjonsanklagen mot meg, er sluttbehandlinga av KK på møtet. Det er allerede stemt punktvis over de forskjellige ledda. Min dissens på et av punktene er behørig nedstemt. Med denne og andre merknader vedtas forslaget som helhet. Jeg trudde ikke SKAU lenger kunne forbause meg med formalistiske vri. Men denne metoden for å stille ens syn opp/ned er faktisk overraskende.

Permittert-DS-formann i Oslo.

KOMMENTARER TIL TIDLIGERE DS-FORMANN I OSLO

1.På samme møtet som PU kritiserte daværende DS-formann i Oslo for fraksjonisme vedtok PU-samtidig å velge kameraten inn i SKs beretningskomite slik at han skulle få mulighet til å legge fram sine synspunkter der. Han har også seinere ved flere anledninger forpliktet seg til å konkretisere sin kritikk av beretninga. Dette har kameraten til dags dato

ikke gjort på tross av gjentatt purring fra SK og SKAU. Den artikkelen som er gjengitt ovenfor er det eneste vi har mottatt fra kameraten som svar på vår siste henvendelse om at han må legge fram sin kritikk av beretninga for partiet i TF. Vi kan bare beklage at kameraten ikke gjør de oppgavene han er pålagt som SK-medlem og vi må også beklage at dette

er en sabotasje mot partidiskusjonen.

2. Kort kommentar til noen påstander.

Kameraten viser til at han sjøl »stadig vekk» har ønsket å få friggitt »det samme materiale som jeg og andre har lagt fram for Oslo-partiet». Dette er ei forvrengning. Faktum er at SKAU opprinnelig gikk inn for å gi ut et stort utvalg av artikler fra Oslo-diskusjonen til hele landet. Dette ble avvist av SK, ikke minst etter ønske fra SK-medlemmer utafor Oslo. I stedet vedtok SK at debatten skulle føres i TF. På dette møtet stemte den tidligere-DS-formannen i Oslo mot dette og for en landsutgave av Oslo-artiklene. Dette var i april. Etter dette har vi mottatt en henvendelse fra kameraten, nemlig i den andre artikkelen fra han i dette nummer hvor han ber om at artikkelen hans fra januar-FFP blir trykt i TF. Dette har vi etterkommet i dette nummeret. *Utover dette har alle artikler han har levert til TF blitt trykt.*

Når det gjelder kritikken av kameraten i samband med vedtaket om budombæringa i Oslo så refererer han kamerat Unni kritikk feil til fordel for seg sjøl. Kritikken går ikke ut på at »Jeg har i samtaler med henne gått inn for å forsvare budombæringa.»

Unni skrev i sitt innlegg:

Daværende DS-formann framstilte dette vedtaket som et overgrep fra SK sin side, et eksempel på at SK ikke tok hensyn til DS sine meninger og vedtak.»

Dersom Unni refererer riktig fra det han har sagt, og det har han ikke en gang sjøl reist tvil om i innlegget sitt, så dreier det seg om at han har utnytta budsaka til å drive intrigemakeriet for å skjerpe motiselsger mellom SK og et medlem av Oslo DS. Dette er meget alvorlig, og må sjølsagt behandles av SK ved første anledning.

Ellers til det formelle: Det finnes fortsatt ingen dissens fra eks-DS-formannen i SK-protokollen. Opp mot det vedtatte forslaget om å »begrense og

rasjonalisere budsystemet» og »så snart som råd bli kvitt egen budombæring» som *han stemte for i annen omgang*, stilte ikke kameraten et forslag om at budsystemet ikke skulle nedlegges. I annet ledd i hans forslag som ble nedstemt mot hans egen stemme, heter det: »Det må gjenopp- rettes/beholdes begrensa budsystem *der det gir størst sikkerhetsmessig uttelling.*» (vår understrekning). Faktisk er det også et forslag om å legge ned det budsystemet som var i Oslo da og som fortsatt eksisterer. Hans argumentasjon var i hovedsak at partimedlemmer som vi ønska å holde mest mulig dekt ikke skulle få KK i posten. Hans argumenter var ikke sånn som budsjefen i Oslo seinere overbeviste SK med, nemlig at budombæringa var levedyktig og at belastninga ikke var så stor som SK mente i fjor høst.

Derfor kunne også et enstemmig SK etter at det første vedtaket var gjort, stemme for eks-DS-formannens forslag hvor det sto at »Det må *vrderes* gjenopp- retting eller å beholde budsystemet der det gir størst sikkerhetsmessig uttelling.» (vår utheveing.)

Disse to enstemmige vedtaka har sjølsagt den tidligere DS-formannen et solidarisk ansvar for som gjør det helt uholdbart at han baktaler SK på en slik måte som han har gjort overfor kamerat Unni. Vi ser igjen hvordan han utnytta at han var hemmelig medlem av SK til å føre kamerater i DS bak lyset.

Forøvrig: Sjølsagt er kamerat Hans B SK-medlem. Som SK-medlem har han sjølsagt rett til å delta i debatten om spørsmål som allerede er reist i parti- pressa, og han viser kun til vedtak som SK med eks-DS-formannens stemme har ved- tatt å offentliggjøre.

Til slutt: Vi vil nok en gang beklage at eks-DS-formannen fortsatt avstår fra å si klart fra hvor han står politisk på tross av at han gjentatte ganger er oppfordra til å gjøre det.

For SKAU
Pål St
Hans B

VEDTAK OM PARTIKRISA OG ÅRSAKENE Fra Hordaland DS.

1. De viktigste indre årsakene til partikrise er feil av »venstre»-karakter: over-sentralisme og store mangler ved demokrati i partiet. SK har hovedansvaret for disse feila. SK må gå i spissen for at kritikken av dem blir utviklet videre, slik at rette linjer for demokratisk sentralisme erstatter gale linjer og fører til korrigering i praksis. Sjøl om forskjellige typer høyrefeil nå står skarper, må ikke det føre til at kampen mot »venstre»-feil slippes. Det vil føre til vakling fra groft til groft.

2. Viktige høyrefeil.

IDEOLOGIEN:

Høyrefeil har styrket seg, særlig står de sterkt på det ideologiske området. Viser tendenser til oppløsning av partinormene: Lite studier, desorganisering, svak arbeidsvilje og utglidning på sikkerheten. Disse feila står på alle nivå i partiet, og vi ser de som en alvorlig trusel mot partiets framtid.

Årsakene til disse høyretendensene er flere: Overslag i korrigeringen av tidligere »venstre»-feil. Manglende oppsummering fra SK av »venstre»-perioden.

Usikkerhet om omvurderinga av linjer vi tidligere har stått for.

Ytre press: Dels den internasjonale utviklinga og skjerpa krigsfaren, med resultater som usikkerhet, tvil og defaitisme. Dels ytre press fra det borgerlige samfunnet vi lever i slik at påvirkninga fra arbeider-aristokratiet og andre småborgerlige krefter har økt. Dessuten er partikrise, manglende styring av den og rettledning av avdelingene en viktig grunn.

Dette er en del av de årsakene som har kommet fram gjennom diskusjonene i avdelingene og DS. Vi vil understreke at DS har kommet kort i analysen og i å finne rette mottiltak. Vi ber avdelingene om hjelp til dette.

HØYREFEIL I POLITIKKEN OG TAKTIKKEN:

Først vil vi understreke at det de siste årene har utviklet seg en positiv tendens til mer selvstendighet blant medlemmene til å utvikle linjer på gamle og nye områder. Dette er en tendens som må styrkes og som ledende organ må lære av.

Noen eksempler på høyrefeil: Forslaget om »RV-parti», og i det hele tatt de svake markeringene av *partiet* på de fleste eksterne kampområdene. Vi markerer oss og jobber på front-nivå, og det er bra. Mindre bra er det at AKP »forsviner» i fronten. Det dårlige salget av KK, og dermed spredninga av parti-propagandaen, er her et typisk eksempel. Dette gjelder ikke minst for det faglige arbeidet.

Et annet eksempel på høyre var å gå mot at KF skulle ta stilling mot sosial-imperialismen i plattformen.

Til sammen gir disse feila på det ideologiske og politiske området en klar høyre-tendens, som gjør det rett å slå fast at høyre er hovedfaren nå.

Vi tror at disse høyrefeilene svekker hele partiets slagkraft som kommunistisk parti. Vi mener avdelingene må diskutere de og reise kamp mot de. Samtidig er vi mot at høyre skal bli et »stempel» som hindrer nye diskusjoner om linjespørsmål.

Framfor alt er vi mot en »gammel» type linjekamp, med merkelapper og harde slag. Den vanskelige situasjonen partiet er i krever at vi tar hensyn til at der i tillegg til skarpe meningsforskjeller fins mye usikkerhet og uavklarte spørsmål. Dette krever en rolig og saklig debatt. Dette krever at særlig ledende organer utvikler en større respekt for medlemmene sine standpunkter.

3. Mot fraksjonisme og angrep på partimodellen.

Vi er mot forslagene om å oppheve eller lempe på fraksjonsforbudet i partiet. Dette vil undergrave den demokratiske sentralismen og svekke medlemsdemokratiet. Det ville gjøre partiet til et udemokratisk parti der flertallets oppfatninger stadig kunne settes til side, et opplegg for intriger, stadig fraksjonskamp og handlingslammelse.

Det er nødvendig at SK går opp en grenseoppgang mot fraksjonisme.

Nettopp i dagens situasjon, når mot sigelsene er skarpe, trengs spillereglene.

Men samtidig må vi ikke tolke vedtektene så restriktivt at de knebler løpende interne diskusjoner. Vi mener at det er *naturlig* at det ved avstemninger om interne diskusjoner vanligvis gjøres klart at mindretallet kan forfekte sitt syn i diskusjonene videre og ikke må brenne inne med det til det kan legges fram for overordna organ som Årsmøter og Landsmøte.

Hordaland Distriktsstyre.

SYNSPUNKTER PÅ PARTIKAMPEN

Siste TF (sept) viser at det står skarp strid om hva som er de mest brennende spørsmåla for partiet i dag.

PU, gjennom lederen, oppsummerer *hovedsaka* slik: »det fins en revisjonistisk høyrefare som truer partiets eksistens. Om høyretendensene får utvikle seg videre, kan det føre til at partiet blir revisjonistisk eller splitta.»

Hordaland DS setter fingeren på formen diskusjonene om motsigelsene i partiet har fått/manglende demokrati i partiet, og setter opp som en forutsetning for å løse de politiske motsigelsene en endret holdning fra SK sin side overfor grunnplanet i partiet.

Per (fra Hord. DS) formulerer det direkte som at »det er demokratiet og tilliten til leiinga i partiet som må gjenreisast for andre metodar skal kunne få særleg verknad.»

Også Ola framhever faren for splittelse pga »måten debatten blir ført på og holdninga til kamerater med andre standpunkt» som hovedtrusselen. Han legger imidlertid ikke »skylda» ene og alene på ledelsen, men peker på dette som en almann feil i partiet.

Min vurdering sammenfaller mest med vurderinga til PU. Argumentasjonen til enkelte av kameratene som forfekte det

andre synet - som Per og Olav - synes jeg også er kraftige argumenter *mot deres og for PU* sin analyse. Jeg skal komme tilbake til dette, men først vil jeg markere hva jeg mener har vært - og delvis ennå er - SK/PU sine svakheter i vurderinga av situasjonen:

SVAKHETEN VED SK SIN ANALYSE

De retter søkelyset mot det som er hovedsaka: ideologisk krise og høyreangrepa. De undervurderer *tillitskrise* og de særegne tiltaka som må til for å bekjempe den. En ting er at dette peker på at SK ikke har godt nok grep om en del viktige feil hos seg sjøl. En annen ting er at dette også *hemmer kampen mot høyreavvik* ved at mange først og fremst er opptatt av at SK har kommet for kort på dette andre avsnittet. (Til kamerater som ser disse feila til SK bedre enn SK har gjort/gjør: det holder ikke å bruke dette som unnskyldning for ikke å ta alvorlig nok på høyrefaren. Det ville være det samme som å si at feil hos andre brukes til å bortforklare egne feil/svakheter.)

Hvorfor er det slik?

Etter min mening er *en* viktig årsak at *forståelsen for høyre er relativt lav* - i all i alle fall mener jeg at innlegga til både Per og Olav avdekker det (grunngeving seinere) - og at *en del* av argumentasjonen for at demokratiet/harde slag er hovedfeilen i seg sjøl er høyreargumenter. Men, *en* årsak er også at oppsummeringa av de feila som vitterlighvar vært/er på dette området er kommet for kort i forhold til det vi må sette oss som mål fram til landsmøtet.

Situasjonen er *ikke* slik at SK avfeier kritikk av demokratiet og annen kritikk av seg sjøl. Beretningsframlegget bl.a. dokumenterer det. Men SK har ikke vært *ledende* i å oppsummere sine egne svakheter, på samme måte som de har vært ledende i å påpeke høyrefaren. Skal vi bli frustrerte av den grunn, og lukke øya for andre ting som skjer i partiet? Er det ikke et uttrykk for demokratiet i partiet at medlemmene gjennom kamp har vært med på å heve forståelsen i ledelsen for endel av de feila den har?

Når jeg sier at oppsummeringa av feila til ledelsen må komme noe lengre for landsmøtet er det minst to grunner: fordi det i seg sjøl er viktig å få retta opp svakheter ved ledelsen

-fordi det vil styrke kampen mot høyre, »samle troppene om hovedfront-avsnittet.»

Jeg vil derfor peke på noen feil jeg mener må oppsummeres grundigere:

FEIL I SK

Det er to områder jeg mener det er viktig å komme noen skritt videre på:

1. Masselinja.

-Det er blitt lagt for lite vekt på prinsippet »fra massene». Det har gitt seg utslag i for lite undersøkelser av den reelle situasjonen i partiet, av hva slags behov og ideer som er ute og går. For lite personlig

kontakt med partiorganisasjonen.

SK har påpekt *utslag* av denne feilen, det er også gjort tiltak i rett retning (f.eks. opplegget for utredning av ny partiplan), men oppsummering av årsakene/ideologien bak er ikke analysert skikkelig (heller ikke i siste beretningsutkastet). Grunnen til at jeg legger såpass vekt på denne feilen - at jeg mener det er nødvendig å rykke opp med rota - er at jeg mener den er noe av grunnlaget for at ledelsen hadde store mangler i vurderinga av situasjonen i partiet i fjor høst (la *for lite* vekt på behovet for »innadretta» virksomhet: oppsummeringer, kritikk-sjølkritikk, linjekamp, studier - og at den undervurderte manglene ved demokratiet).

-Svikt i *tilliten til massene*/ undervurdering av massenes positive skaperkraft. En del saker som peker i den retning er:

At noe av ensidigheten i oppgjøret med høyre i -75 begrunnes med at ledelsen ville bli grundig nok hvis det ble advart mot »venstre»-overslag/ En skjematisk timpelan »for forholdet mellom kritikk og korrigering i den første økonomi-sjølkritikken./ En noe uspesifisert advarsel mot å sette igang »ukontrollert kritikkbevegelse» i kampen mot partikrisa.

2. Forholdet til kritikk-sjølkritikk.

Som jeg har nevnt tidligere er jeg uenig med det inntrykket som enkelte gir, at SK motsetter seg kritikk/prøver å unngå den. Mye sjølkritikk er kommet. De viktigste svakhetene på dette området nå, mener jeg er:

-*Tendens til å svare på kritikk med motangrep.* Jfr. en del av diskusjonen i medlemsblada (En tendens i *hele* partiet forøvrig, som Ola påpekte i siste TF). Ikke god nok sans for at det fins et korn av sannhet i stort sett all kritikk. Instill- inga om at disse korna ikke skal avvises, men tas vare på, sjøl om mesteparten

ellers måtte være gærnt, savner jeg. Jeg ser på dette som en form for ensidighet, firkanta oppfatning av virkeligheten - eller det kan være uttrykk for motvilje mot å innrømme feil.

Jeg mener det skal gå an å føre en skarp stil, få fram hovedpoenga uten å måtte avfeie underordna poeng i den grad det er blitt gjort til nå. Jeg mener derfor PU ikke treffer spikeren helt på hodet når de først og fremst påpeker »for skarp form» som det viktigste å korrigere i diskusjonsstilen.

-De har ikke »tatt opp hansken» og oppsummert saker det har stått skarp strid omkring siste året, og der utviklinga tyder på at SK tok en del feil.

Eks. Diskusjonen rundt »framover eller bakover» som medisin for å komme videre. Jeg mener SK (i allefall kamerater i SK) var for *ensidige* her. Dette står ved lag, sjøl om det samme kan sies om andre som slo over i *motsatt* retning. Noe av det samme gjelder spørsmålet om forholdet mellom »mer politikk» og »styrking av organisasjonen».

UNDERVURDERINGA AV HØYRE

Jeg sa i starten at jeg mente *en* viktig årsak til at mange så på debattstilen/mangler ved demokratiet som hovedfeilen nå, var *en lav forståelse for høyrefaren*. Videre at det også var en del høyre-argumentasjon i diskusjonen rundt debattstilen/demokratiet.

Jeg skal ta eksempler på det siste først: -PS får på pukkelen for at han *provoserer* M...s når han stiller spørsmålet om hva som skal skje hvis Høyre fikk 51%! Viser ikke svaret til både M...s og andre at det var et helt nødvendig spørsmål å stille !?

-Både i sosialisme-diskusjonen i KK og i en del av intern-diskusjonen er det en tendens til å slå ned på bruk av klassikere/ml-teorien som »å stemple folk». Jeg ser

på *undervurdering av teorien* og *motsand mot linjekamp* som en vel så sterk tendens i partidiskusjonen i det siste, som dogmatisme.

Ennå tydeligere blir dette i det indre partilivet: Jeg sier ikke at det ikke fins dogmatisme i de programatiske diskusjonene, eller at det ikke er andre venstre-feil i diskusjonen og kader-behandlinga (har jo tatt opp det tidligere i innlegget). Men jeg synes det er iøynefallende at *høyre-feila* på de samme områdene får relativt liten oppmerksomhet.

KOMMENTARER TIL ET PAR AV INNLEGG I SEPT.-TF.

INNLEGGET TIL OLAV

Jeg synes innlegget ditt, kamerat, anskueliggjør høyrefaren. Sjølsagt er jeg enig med det du stiller opp som målsetting: *Tillempe og videreutvikle m.m.* Men det kommer fram at du i stor grad vil *forkaste og begynne på nytt*. Du tar det mye for gitt at det er vår teori som ikke er på høyden, mens du ikke stiller spørsmål ved om det det ikke først og fremst er slik at vi ikke har godt nok grep om teorien/redskapen. For å kunne bygge videre er det vel en forutsetning at vi ikke kvitter oss med hammeren og spikeren?

På annen måte kan jeg ikke tolke ditt bruk av »Rekas problem» som eksempel, og din bagatellisering av fraksjonisme.

En ting er å *utvikle* den demokratiske sentralismen, noe helt annet er å *forkaste* sentrale forutsetninger for den.

INNLEGGET TIL PER

Det går fram av det jeg har tatt opp tidligere i innlegget, at jeg er enig med deg i *en del* av synspunkta dine på feil som ledelsen ennå har. Men jeg er uenig i den vektlegginga du foretar og syns at innlegget ditt også avdekker klare høyre-standpunkt hos deg. Spesielt vil jeg her peke på avslutninga av innlegget.

Du setter her resolutt personlige vurderinger over organisasjonens/flertallets vurderinger. En ting er at du må føre en meningskamp for ditt syn i partiet, men en helt annen ting er å nedlegge veto mot eventuelle flertallsvedtak som går på tvers av ditt syn. Er det ikke et tankekors at du på denne måten setter demokratiet til en person over demokratiet til de organa, og det partiet, du jobber i? For på samme

måte som du forbinder kamp for mening med rett til handling for en person, så må vel det også gjelde for en gruppe - i dette tilfelle partiorgan?

Jeg kan ikke si det svakere enn at du propaganderer reinhekla individualisme i slutten av innlegget ditt.

Rolf N.

MYE UENIGHET MED AKP(m-l) PÅ RØROS

Siden vedtaket fra Røros ble gjort har SK sitt andre Beretningsutkast kommet. Jeg håper vi er mer enig etter dette? Men uansett nye standpunkt etter nytt Beretningsutkast: Dere tar for hardt i og jeg er uenig i mye av det som sies. Jeg vil ta det punktvis for oversiktens skyld.

1. OM PARTIKRISA

Dere sier at vi er inne i ei krise fordi »SK har gått i spissen for en del feil.» Mener dere virkelig at SK er årsaken til hele krisa? Hva med:

a. Medlemmenes ansvar. Har ikke vi også i stor grad slutta fullt opp om mange av feila - f.eks. at vi ekspanderte for fort - at vi tok lett på skolering.

b. Hva med press utenfra - fra problemene internasjonalt, fra den ideologiske krisa som rir store deler av den kommunistiske »verdensbevegelsen»?

c. Hva med dyktigere taktikk fra borgerskapet - deres evne til å påvirke oss, til å trekke oss til høyre?

d. Hva med SK sine sterke sider? Det er klart at SK har et stort ansvar for feila, men vi kan ikke fraskrive oss del-ansvar og vi kan ikke fraskrive SK mye svært bra i perioden - f.eks. oppretting av KK, det internasjonale arbeidet, valget 1979, evenen til å korrigere feil i starten på Landsmøtediskusjonene. Vi må behandle SK mer dialektisk og ikke bare svart-male

- slik dere gjør. Fortsetter vi med den ensidige svartmalinga er jeg virkelig redd mange bra folk går ut, slik dere sjøl peker på.

2.SK OG GRUNNORGANISA- SJONENE

Dere peker etter min mening rett på at SK har nedprioritert grunnorganisasjonene i perioden. Men dere skaper et feilaktig bilde av situasjonen når dere mener partiets sentrale apparat er så stort. Så vidt jeg veit er tallet på partifunksjonærer og KK-journalister skåret ned til et minimum. Dere kan ikke samtidig kreve at SK skal drive mye mer undersøkelser og lytte mer til grunnorganisasjonen og samtidig gå mot en forholdsvis stor sentral ledelse. Fordi vårt parti hverken bruker postverket eller televerket i sine kommunikasjoner, er vårt org. arbeid svært arbeidskrevende. Dette krever folk på hel-dag. I dag tror jeg SK har for *lite* folk til slikt arbeid. Når det gjelder dato-kjør og direktiv, har dette blitt betydelig redusert i siste planperiode. Likevel blir det sjølsagt mye i perioder med Landsmøte. Men istedet for å kritisere SK for mye sentralt, mener jeg vi også må rose dem for å jobbe ut 2. beretninger og 2 prinsipp-program etter kritikk fra grunnorg. Jeg mener dette er bra bevis for at SK nettopp hører på kritikk fra grunnorg.

På side 13. i TF stiller dere opp en

motsigelse mellom sentralt arbeid og lokalt arbeid. Her skrytes det faktisk av at dere løser motsigelsen ved å legge tilsides sentrale vedtak. Hvordan skulle det gått med vårt parti om alle lag har behandla planer på den samme arrogante måten? Dere driver åpent vedtektsbrudd uten en gang å antyde sjølkritikk! Eller er det slik at dere mener ledendeorgan ikke skal kunne pålegge lavere organ direktiv? På ett område har deres selvbestalta måte gjort mye skade - det gjelder arbeidet med KK. Som et av de ytterst få laga i landet er dere svartelista av KK for ikke å betale regningene. Dette synes jeg godt dere kunne nevnt når dere framhever alt det positive dere har gjort. Dere gir også inntrykk av at dere driv igang valg-arbeidet mot sentrale initiativ. Fakta er derimot at dere på Røros var svært splitta i om dere skulle drive valgarbeid og at DS/Tr.lag. måtte jobbe aktivt *for* at dere skulle stille.

3. ER SK MOT EN STOR LINJEDISKUSJON?

Dere antyder at SK var redd for en stor linjediskusjon pga. mye kritikk. Dette har jeg vanskelig for å forstå. SK la jo nettopp i denne perioden opp til en stor Beretnings-diskusjon om sitt arbeid. Er ikke dette å legge opp til en stor linjediskusjon? Dessverre har flere som har kritisert SK på det hardeste unnlatt å legge fram sitt syn på Beretninga. Dette tyder på at de likevel kanskje ikke er så opptatt av en stor politisk diskusjon! (tenker her særlig på tidligere DS-form. i Oslo).

4.SK HAR NEDPRIORITERT FAGLIG ARBEID

Dere peker riktig på at SK nedprioriterte det faglige arbeidet. Jeg er sjøl enig i at de slapp for mye det sentrale grepet, men -hvordan skulle SK på samme tid prioritere faglig like høyt og samtidig rette opp partiøkonomien og redde KK? Det var jo ikke bare av vond vilje SK måtte nedprioritere faglig. Jeg er stygt redd for at uten denne i hovedsak rette omprioriteringa ville partiet i dag sittet uten dagsavis.

Dere stiller sjøl anti-imperialistisk arbeid opp mot faglig arbeid. Her står det sjølsagt en objektiv motsigelse fordi våre krefter er begrensa. Men - jeg tror mange plasser driv et bedre kommunistisk arbeid om de i dag prioriterte *opp* det anti-imperialistiske arbeidet. Hva drives f.eks. av anti-imp. arbeid på Røros idag? I hvertfall drives det alt for lite i Trondheim.

Det er klart at deres styrke er at dere har evna å styrke det lokale initiativet og sjølstendigheten. Men, jeg synes deres innlegg er prega av en mangel på forståelse for en sentral ledelse og at dere for ensidig kritiserer det sentrale og roser det lokale. Jeg tror noen og enhver burte være litt sjølkritisk i disse tider, både DS-er, under-DS-er o lag. Kritikken kan ikke ensidig rettes mot SK.

Medlem av DS/Tr.lag.

EN KOMMENTAR OG NOEN SPØRSMÅL OM FAGLIG HØYRE

Partiet mangler ei grundig oppsummering av »venstre»-feila som fikk utvikle seg i partiet etter oppgjøret med høyre. Det

betyr imidlertid ikke at vi har mangla diskusjoner om disse feila, at vi har mangla kamp mot disse feila.

Korrigeringa begynte i 77 og fortsatte med årsmøtebevegelsene i 78 og 79. De siste to åra representerer på mange måter et gjennombrudd for partiet sitt arbeid i fagbevegelsen. Vi vant i større grad fram med vår politikk og mange kamerater fikk tillitsverv.

Vi vant framgangen i kamp mot »venstre», det står fast. Samtidig så vi tendenser til høyre:

-Manglende prioritering og innretning på arbeidet i arbeiderklassen førte til tendenser til at P. og avdelingene delte seg i to. (De som dreiv med partioppgaver og de som hadde faglige tillitsverv.) Dette la i sin tur grunnlag for økonomisme.

-Propaganda for sosialisme og revolusjon forsvant i stor grad fra arbeidsplassene. KK blei ikke solgt, framgangen for fagligkaderen førte ikke til framgang for partiet. Det har vært vanskelig å rekruttere i arbeiderklassen så lenge partiet har eksistert., det er greitt nok. Det nye var at vi ikke jobba med det, og oppfatta det som et problem. Våren 1979 var det i arbeiderklassen en eneste studiesirkel i mlm i vårt fylke.

-I tillegg til dette reiste det seg en kritikk mot noe vi kalte flertallstaktikken. En rett kritikk av demonstrasjonsforslag vendte seg en del plasser til sin motsetning dvs., til en frykt for å reise forslag vi ikke var sikre på å vinne. Vi så det også i tendensen til å anbefale dårlige forhandlingsresultater.

Disse vurderingene la vi fram for Faglig Utvalg i samband med oppsummeringa av årsmøtebevegelsen våren 79. Uten å få særlig gehør. Snarere tvert om. Sommeren 79 skriver Tor M (TM) en artikkel »Feil og mangler ved vår faglige politikk» hvor han i hovedsak slår mot venstre. (Hovedinnrettinga er godtatt av FU). Artikkelen til TM trekker fram en del viktige lærdommer fra den faglige framgangen og gjør en korrekt grenseoppgang mot fagforenings-nøytraliteten, men i hovedsak slår denne artikkelen feil. I

hovedsak er dette et høyrepapir. Hvorfor?

1. Slår mot »venstre» når »venstre» langt på vei er nedkjempa og det er høyre som tyter fram. Det er mye rett i kritikken din TM, men den kommer to år for seint. Hvorfor?

2. Artikkelen fremmer høyrestandpunkter på viktige spørsmål som synet på arbeider-aristokratiet, synet på avtaleverket og undrar seg en reell debatt om økonomismen ved å slå mot stråmenn han sjøl har satt opp. Hvem har sagt at økonomisk kamp er lik økonomisme TM?

Siden dette har det rent en god del vann i havet og det har vært en god del mer diskusjon om partiet sin plattform og politikk. Jeg skal komme tilbake til denne utviklinga i en seinere artikkel. Da skal jeg ta opp grunnlaget for høyre og vurdere utviklinga det siste året.

Men først noen spørsmål til Faglig Utvalg og Tor M :

1. Gir artikkelen til TM ei rett analyse av P. sine feil på det faglige området sommeren 1979?

2. Mener dere at det fortsatt er en rett analyse av feil og mangler ved den faglige politikken vår? Dersom dere ikke mener det, hva slags analyse har dere i dag? Hva har fått dere til å skifte standpunkt?

3. Er dere enig i den kritikken Pål St reiser mot artikkelen i forordet til den hefta utgaven (at artikkelen har ei lettvinthandling av privilegier og åpner døra for arbeideraristokratiet og at den ikke avgrenser seg i forhold til sosialdemokratiet sin forståelse av avtaleverket. Mi utlegging av PS:)

4. I et vedlegg til høringsdirektivet om partiplanen (mai-80) foreslår FU at vi må utnytte »det gunstige klimaet maksimalt til fortsatt å bygge ut disse posisjonene.»

Hva slags undersøkelser la dere til grunn for å lansere dette som den viktigste oppgava? Hvordan vurderer dere denne oppgava nå? Var dette forslaget et

eksempel på det Beretninga kaller en tendens til å sette tillitsverv over alt annet?

Kameratslig hilsen
Hjalmar M.

FRAKSJONISME – TJENER VI PÅ DET?

Vi har hatt og har fortsatt problemer i partiet med den demokratiske sentralismen. Partiet har til dels vært for sterkt styrt og det reises berettigede krav om at ledelsen skal høre mer på medlemmene og at medlemmene skal få mere å si. Noen går enda lengre - de vil vingeklippe ledelsen mest mulig, gi best mulig betingelser for enhver opposisjon. Dette sammenfaller med en internasjonal tendens i ml-bevegelsen, som går ut på å revidere store deler av mlm. Det reises forslag om bla. fraksjonsfrihet og det sies at dette skal være en garanti for økt demokrati. Hva betyr så fraksjonisme?

FRAKSJONISME

Hvis det skal ha noen mening så må det bla. bety:

-At medlemmer fra ulike avdelinger/nivåer i partiet kan komme sammen og utforme en felles politikk som står i opposisjon til den vedtatte linja. Dette vil de da kjempe for innad i partiet og utad, gjennom partiets blader, møter osv, eller gjennom å opprette egne organer (som i Sverige).

-At de ulike fraksjonene har frihet til å følge/la være å følge vedtak. Følgelig også propagandere for eller mot vedtakene eksternt/internt.

Hva vil dette føre til?

-Vi kaster sikkerhetspolitikken på båten. Kontakt på tvers av lagsgrensene viser hvem som er medlem, hvor, hvem som er

»med oss»/»mot oss» osv.

-Større lojalitet til fraksjonen enn til laget - det vil være i fraksjonen de virkelige diskusjonene foregår. Lobbyvirksomheten vil føre til skyttergravs-krig og blottleggelse av organisasjonen. - I dag har vi uenighet innafor laga, uenighet som varierer fra spørsmål til spørsmål. Det betyr at motsigelsene kan diskuteres - det er ikke fastlåste leire som står mot hverandre.

-Vi vil få en fast opposisjon som er motstander av mye av det partiet står for. Direkte fiender av partiet vil kunne gå inn i partiet for å forandre/ødelegge det.

-Flere sentra, med talsmenn for de ulike linjene (utad og innad). Dette kan bli som VS i Danmark med 4 ulike linjer. Usikkerhet om hva partiet i det hele tatt står for og kan utrette. Medlemmene står fritt til å følge/la være å følge, propagandere mot flertallsvedtak osv.

Det betyr handlingslammelse (som vi til dels har nå!)

-Mye tid og arbeid må nødvendigvis gå med til »fraksjons-virksomhet» og tilsvarende mindre til utadretta arbeid.

Jeg kan ikke se at fraksjons-frihet er noen løsning på de problemene vi har nå. Jeg tror tvert om at det er veien å gå hvis vi vil løse opp partiet. Det er andre løsninger, med utvidelse av demokratiet innafor den demokratiske sentralismen, som må til.

Robert.

UTTALELSE FRA DISTRIKTSÅRSMØTET I VESTFOLD HØSTEN 1980.

Årsmøtet har diskutert faren for høyre i distriktpartiet. Vi konkluderer med at høyre vises på følgende områder:

-Den demokratiske sentralismen er utsatt for angrep gjennom neglisjering av direktiv og vedtak og nedvurdering av ledende organer.

-Det har utviklet seg en stil der krava til partimedlemmene senkes, og folk tar lett på praktiseringa av partinormene.

-I perioder med store linjediskusjoner er det spesielt viktig å ta alvorlig på sikkerheten og innskjerpe forbudet mot fraksjonisme. I den seinere tida har det kommet eksempler på to typer fraksjonisme: Brudd på forbudet mot tverrgående forbindelser, informasjon på tvers av organisasjonen. Kamerater har unnlat å legge synspunktene sine i de pågående diskusjonene åpent fram, for å styrke de demokratiske diskusjonene.

-Tendenser til økonomisme i faglig jobbing, kvinnepolitisk jobbing og lokalt arbeid. Dette er uttrykk for et syn som hevder at det ut av dagskampen vokser revolusjonær bevissthet. Opp mot dette oppfordrer vi til allsidig kommunistisk propaganda og økt salg av Klassekampen. -1.mai og 8.mars viste at vi har tendenser til å inngå enhet uten kamp.

-Tendenser til å svekke betydninga av det kommunistiske partiets rolle i de pågående parti-diskusjoner.

-En tendens til å svekke partiets sikkerhetsarbeid.

Årsmøtet vil kritisere at kamerater i debatten i en periode har fulgt metoden med harde slag. Dette gjelder både kamerater i SKAU og andre. Dette har vanskeliggjort arbeidet med å oppnå enhet. Årsmøtet støtter imidlertid standpunktene til SK og støtter SKs tiltak for å hjelpe fram denne diskusjonen.

Årsmøtet vil også påpeke at situasjonen ikke er lik i laga. I enkelte lag står høyre sterkt. I andre lag er medlemmene konsolidert på å forsvare grunnleggende prinsipper i marxismen-leninismen.

Årsmøtet mener ikke at det er *akutt* krise for distriktpartiet, men at partiets eksistens på litt sikt står i fare hvis høyrefaren ikke blir bekjempet.

Årsmøtet oppfordrer laga og partimedlemmer til å delta aktivt i den pågående partidebatten, og oppfordrer til en nøktern, saklig og kameratslig stil i debatten. Vi advarer mot »harde slag» som en metode til å løse motsigelser på innad i partiet.

Melding

Redaksjonen har fått inn flere innlegg til dette nummeret som sammen med innlegg fra forrige nummer fortsatt må stå over.

På grunn av mye annet stoff og begrensa

plass har redaksjonen prøvd å plukke ut innlegg til dette nummeret som er representative for innlegga vi har mottatt.

Red.

KVINNE-DEBATT

Som vi varsla i forrige TF starter vi nå en debatt om kvinnespørsmål. Redaksjonen har bedt noen kvinnelige kamerater å skrive korte innlegg om disse temaene: Grunnlaget for kvinneundertrykkinga, partiets linje for arbeidet i kvinnebevegelsen, aktuelle kampspørsmål for kvinnebevegelsen, kvinnene og internasjonal solidaritet og kvinnes stilling i partiet.

Vi oppfordrer til debatt om disse

temaene og spesielt de kameratene som har skrevet innlegg tidligere som ikke har blitt trykt i TF. Vær raske med pennen og skriv kort for å få med innlegg til neste TF og for at flest mulig kan slippe til. Innlegga i dette nummeret og framover vil være viktige forberedelser til kvinnekonferansen som skal være på nyåret og som skal stake ut partiets linje framover.

Red.

HVA ER KVINNEUNDERTRYKKING?

I KK-debatten om årsakene til kvinneundertrykkinga er motsigelsen blitt stilt på følgende måte: Er det kvinnes funksjon som reserve-arbeidskraft som er årsaken til at hun bindes som hus-slave i familien? Eller er det motsatt: at kvinnene blir tapere i produksjonen *fordi* de er undertrykt og utbyttet i reproduksjonen? Det første alternativet blir utlagt som tradisjonell marxisme.

Jeg tror dette er en ufruktbar måte å stille motsigelsen på, og at ingen av forklaringsalternativene har noe med marxisme å gjøre. Å se forholdet mellom familie og samfunn som et enkelt årsaksforhold er tvertimot en vulgarisering av marxismen og en grov forenkling av virkeligheten. Et kort blikk på Engels for å begrunne hva jeg mener. I «Familien...» behandler han forholdet mellom kvinnes deltakelse i produksjonen på den ene sida og bindinga til reproduksjonen på den andre. Han viser at kapitalismen i en viss utstrekning har åpnet veien for kvinnene til den samfunnsmessige produksjonen, »Men på en slik måte at når hun fyller pliktene sine i familieins privat-tjeneste, så blir hun satt utenfor den offentlige produksjonen og kan ingenting tjene: men tar hun del i den offentlige

industri og vil hun ha en selvstendig inntekt, så er hun ute av stand til å fylle sine plikter i familien.» (Engels). Frigjøring av kvinnene krever følgelig to forutsetninger oppfylt. For det første at kvinnene kommer med i den samfunnsmessige produksjonen, for det andre at familien oppløses som en økonomisk enhet. Dette er ikke noe enkelt årsaksforhold. Kvinnes stilling i familie og i samfunn er to sider av samme sak.

I tråd med dette mener jeg også det må være feil å gjøre kvinnes funksjon som reserve-arbeidskraft til det almene grunnlaget for kvinneundertrykkinga under kapitalismen, slik det tildels har vært gjort i AKPs kvinnepolitikk (feks. i prinsipp-programmet for 1976). For det første kan jeg ikke se at dette er i samsvar med de marxistiske klassikernes behandling av kvinnespørsmålet. For det andre blir teorien også problematisk når en skal bruke den på dagens virkelighet. Hvordan kan f.eks. denne teorien forklare kvinneundertrykkinga i Sovjet der 90% av kvinnene i reproduktiv alder er ute i arbeidslivet? Ifølge reserve-arbeidskraft-teorien i den mest vulgære form skulle kvinnene i Sovjet være på full fart mot frigjøring. Men virkeligheten

viser noe annet. Den viser at kvinneundertrykkinga tvertimot skjerpes fordi kvinnenes tradisjonelle binding til familien økes: Det føres kampanjer for at kvinnene skal føde mange barn, kvinnenes ansvar for et husarbeid som er ekstremt lite mekanisert sammenliknet med forholdene hos oss. Ansvar for omsorg er i høy grad privat, både når barnehageplasser mangler og når barn eller andre er syke. Med familieloven av 1969 er familien fullstendig gjenopprettet som økonomisk enhet, og familiemedlemmer har plikt til å forsørge hverandre også langt utover kjernefamiliens grenser.

Reservearbeidskraft-teorien sier noe vesentlig om hvordan kvinnene fungerer i en del kapitalistiske land, men den kan ikke gjøres til noen almen forklaring på hvorfor kvinner er undertrykt under kapitalismen.

Et annet hovedspørsmål i KK-debatter har vært spørsmålet om selve arbeidsbegrepet. Knut K. hevder at det tradisjonelle skillet marxismen opererer med mellom privat og samfunnsmessig arbeid tilslører virkeligheten fordi det dekker over at kvinnen utfører samfunnsnødvendig arbeid i familien.

Jeg er enig med Knut i at kvinnenes virksomhet i familien er arbeid, og at det er nødvendig. Verken på kort eller lang sikt kan samfunnet klare seg uten reproduksjon. Men likevel er dette arbeidet privat, fordi det er organisert utenfor den ordinære sirkulasjonen av varer og tjenester i samfunnet. Når Knut overser det, mister han et hovedpoeng i diskusjonen om grunnlaget for kvinneundertrykkinga, følgelig er det han som tilslører virkeligheten. Hvis jeg baker brød ved min egen kjøkkenbenk, forblir det innafør familien. Det får ingen bytteverdi, og jeg tilfører derfor ikke samfunnet verdier i økonomisk forstand. Min arbeidskraft blir heller ingen vare, jeg får ingen lønn for arbeidet jeg utfører. Jeg blir stående i et annet forhold til samfunnsøkonomien enn naboen som står på Mølhausen og

baker brød. Hennes brød får ikke bare bruksverdi, men også bytteverdi, og hun får lønn som tilsvarer (tilnærmet) verdien av egen arbeidskraft. Som arbeider på en stor bedrift slipper hun også den isolasjonen jeg jobber i på kjøkkenet. Som arbeider er hun faktisk viktigere i samfunnet, og hun kommer også til å oppfatte seg selv som viktigere. Jeg som står ved kjøkkenbenken føler meg isolert og utafør, og er det faktisk også. Ingen oppvurdering av husmoryrket eller omdefinering av den politiske økonomien kan bortforklare det. Men selv hun som jobber hos Mølhausen står med ett bein tilbake i familien med samme private ansvar for reproduksjon som husmora, og selv med inntekt har hun ektemannen i bakhånd som den egentlige forsørgeren av familien. Derfor kan hun behandles som annenrangs samfunnsborger, som tilleggs-arbeidskraft og arbeidskraftsreserve.

Kampen for frigjøring av kvinnene må være en tofrontsrig. For det første kampen for deltakelse i arbeidslivet som fullverdige arbeidere og i samfunnslivet forøvrig som likestilte borgere. For det andre en kamp mot det private husarbeidet og den private forsørginga i familien. Det er ikke mulig å lykkes på det første området hvis man ikke setter kreftene inn på det andre. Denne tofronts-krigen kan ikke vinnes under kapitalismen, og den må fortsette lang tid etter at proletariatet har overtatt statsmakta, Lenin formulerte det slik i 1919 i »En stor begynnelse»:

»Kvinnen er fortsatt husslave, tross alle kvinnefrigjørende lover, fordi huslig småproduksjon knuser og kveler henne, sløver og nedverdiger henne, lenker henne til kjøkken og barneværelse. (...) En virkelig frigjøring av kvinnene, en virkelig kommunisme, starter først med en altomfattende kamp (ledet av proletariatet som har statsmakta) mot denne huslige småproduksjonen, eller snarere med en gjennomgripende forandring av husarbeidet til sosialistisk stordrift.» (Coll.

Works. bd. 29, s.429, min oversettelse.)

G.H.

PARTIETS FRONTPOLITIKK I KVINNEARBEIDET

I beretninga fra partiets 2.sentralkomite står det at må ta sjolkritikk overfor Kvinnefronten for en god del feil som er begått og for krenking av frontens sjølstendighet en lang periode. Dette er jeg helt enig i. Det står videre at partiledelsen de siste åra har neglisjert kvinnekampen, og at partiet ikke har hatt særskilt kvinnepolitikk i forhold til KF. Dette er like skadelig for kvinnekampen. Fronter eksisterer ikke i noe tomrom. Når *partiet* ikke interesserer seg for Kvinnefronten og ikke har en særskilt kvinnepolitikk for frontarbeidet, lar en fronten seile for vær og vind.

Og det er alltid både vær og vind! Vinder kan komme fra høyre og venstre. For tida synes jeg det blåser ganske friskt fra høyre! Revisjonistiske og reformistiske linjer for kvinnearbeid fantes før både AKP eller KF ble danna, og de finnes fortsatt. Når partiet ikke har hatt særskilt kvinnepolitikk i forhold til KF, betyr det, sjølsagt, at gjerne linjer får ganske gode utviklingsmuligheter i kvinnebevegelsen og også blant oss kommunister som jobber i KF.

En del folk som mener partiet og kvinnekadern tidligere gjorde mange feil ved å trække på demokratiet i fronten har trukket den konklusjonen at vi ikke bør ha noen felles politisk linje i viktige kvinnespørsmål og kjempe for slike linjer innafor KF. Da trur jeg KF vil bli en dårlig organisasjon i kvinnekampen. En annen linje som har vokst fram, og som jeg er djupt uenig i, er at fronten skal bli en organisasjon hvor man samles på et absolutt minste felles grunnlag, og hvor all kontrolversiell politikk er bannlyst, og hvor man tar utgangspunkt i nivået til *flertallet* av kvinnene i Norge (et »gjenn-

omsnitt» eller det »laveste nivået»?) Dette siste var ett av forslagene til KFs landsmøte i vår.

Et annet syn går ut på at KF ikke må fore noen politikk som ikke kan svelges av SV-kvinner.

En linje som nå står svært sterkt, er at KF *ikke* skal ta stilling til internasjonale spørsmål (fordi det skremmer bort »flertallet av kvinnene», og slett ikke programfeste at KF går mot Sovjet - det skremmer bort SV-kvinnene).

Et syn går videre ut på at frontens ledelse på ulike plan ikke skal ta standpunkt til noe sjøl, men begrense seg til å oppsummere hva medlemmene mener om en sak.

Jeg er uenig i disse linjene. Jeg kan derimot se mange grunner til at de har fått god grobunn:

-at partiet i alt for liten grad har tatt kampen opp for noen annen linje/mangel på analyser og teoretiske diskusjoner.

-mangel på skikkelig oppsummering av tidligere »venstre»feil/kommunisters (partiets?) *ensidige* oppsummering av feil kvinnekadern og fronten har gjort.

-presset utenfra har vokst i styrke for å få KF til å endre linjer. Frontmedlemmer (og kvinnekadre) er blitt pressa i forbindelse med samarbeidsopplegg/forhandlinger rundt 8.mars osv.

I Oslo 8.mars -80 var det mange i KF og balnt partimedlemmer som mente at KF burde slutte seg *vilkårsløst* til samarbeidsutvalgets tog (som hele tida hadde avvist *ethvert* samarbeid med KF) fordi det viktigste var at det ble ett tog.

Det er tvingende nødvendiat partiet nå får en frontpolitikk for kvinnearbeidet. Partiet *har* hatt en linje for hva vi burde stå for i KF:

-at KF måtte kjempe mot samfunnsforholda som undertrykker kvinner, at vi ikke kan nå kvinnefrigjøring via reformer eller ved andre holdninger

-at KF skulle være anti-imperialistisk og rette seg både mot USA og Sovjet

-at KF skulle ta opp klasse-solidaritet

-at KF måtte være en kamp-organisasjon med mange aktivister.

Uansett feil i *praktiseringa* og utforminga av denne politikken overfor og innafor KF, mener jeg denne linja i hovedsak var rett, og er det fremdeles. Og fram til partiet »slapp» kvinnekampen, mener jeg denne linja var på frammarsj i hele kvinnebevegelsen. De siste åra derimot, har denne linja vært på defensiven, i kvinnebevegelsen, i KF og blant parti-medlemmer.

Jeg mener KF har en plass i kvinnebevegelsen *bare* om vi står fast på denne linja. Da vil KF være en radikal organisasjon - en del av den progressive bevegelse i Norge, og den mest framskredne delen innafor kvinnebevegelsen. Denne plassen har KF hatt, samtidig som fronten var den største av alle kvinne-organisasjonene mot kvinneundertrykking.

Uten de feila vi tidligere har gjort i *praktiseringa* av denne linja, er jeg sikker på at KF - på dette grunnlaget - kunne bli *mange* ganger større enn den noen gang har vært.

Vi er nødt til å vurdere ikke bare om en front kan samle mange men også hvordan den kan bekjempe kvinneundertrykkinga. Jeg trur de fleste kanskje er enige om at det trengs en massebevegelse som ikke er parlament-innretta, men innretta på

aktivitet, og hvor kvinner blir bevisstgjort gjennom egen deltakelse i organisasjonen og i kampen, og gjennom å være med å utforme og utvikle politikken sjøl.

Samtidig mener jeg organisasjonen både kan og må være innretta slik at kampen kan føres mot de samfunnsforholda som gjør at kvinner blir undertrykt. De må også, på ett eller annet nivå, ta stilling i klassekampen og i kampen mot imperialismen, og mot USA og Sovjet.

Kvinnenes rolle og kvinnekampen har en strategisk betydning i kampen for sosialismen (som vi vel er enige om? også er en forutsetning for å vinne kampen for full kvinnefrigjøring). Dette betyr ikke at taktikken og den konkrete utforminga av politikken er klar, men jeg mener hovedlinja må være slik jeg har skissert. Da vil KF kunne trekke *hele* kvinnebevegelsen i riktig lei - slik vi også har gjort det tidligere: i abortkampen, i porno-kampen, i daghjems kampen, i kampen for rett til arbeid, 8.mars og når det gjelder internasjonal solidaritet.

I motsatte fall, hvis høyrevinden får enda bedre tak og hvis partiet *ikke* begynner å bry seg om KF og kvinnekampen (og kvinnekadern) er jeg redd KF vil ende opp som en blek skygge av andre eksisterende kvinneorganisasjoner.

Vi trenger ikke noe nytt Husmorforbund eller Kvinnesaksforening. Og vi trenger så avgjort ikke noen ny kvinneorganisasjon hvor revisjonistene får stor innflytelse!

S.

AKTUELLE KAMP-SPØRSMÅL FOR KVINNEBEVEGELSEN

Plassen tillater bare at dette blir en skisse full av påstander - men det får stå sin prøve.

Må starte med to faktorer som vi må ta hensyn til: Tida vi lever i og hva den byr oss pluss hva kvinnebevegelsen står overfor og er opptatt av.

TIDA VI LEVER I

Data-teknologien og automatisering vil bety omlegging av arbeid i en rekke sektorer. Tunge fysiske jobber og noe rutinearbeid blir borte, på den positive sida. Færre arbeidsplasser og en annen

sort belastende rutinearbeid, på den negative sida - for kvinnene vil det være den negative sida som slår hardest ut. Allmenn arbeidsloshet betyr press på kvinner ut av arbeid, her vil i tillegg kvinnearbeidsplassene i stort omfang kunne bli borte.

Sosialdemokratene planlegger helt åpent (ihvertfall nesten) å skyve større deler av omsorgsarbeidet i samfunnet over til privat ansvar i familien. Dagheimsutbyggingen har stagnert - alle lofter til tross. Sykehusene nedbygges, målet til regjeringa er fra 5,5 plasser pr. tusen innbyggere til 4,5 plasser. Det satses ikke på sterkere utbygging av eldre-omsorgen. I budsjettene er det tvert om nedskjæring-er.

Okt omsorgsarbeid som legges privat på familien, betyr økte arbeidsbyrder i hjemmet for kvinnene.

En ganske god karakteristikk på dette er knipetangsmanøver mot kvinners rett til arbeid. Vi må møte den!

I tillegg, statsbudsjettet 81 betyr forverring av alminnelige folks kår. Skatte-reformen og prisstigningen sørger for det. Dess mindre lønn du har - dess dårligere kommer du ut. Kvinner rammes igjen spesielt hardt, det er kvinner som står nederst på alle lønnsstiger. (Både gjennom kvinneyrkene og gjennom deltids-arbeidet) Det er planlagt store prisstigninger, på mat, kollektive transportmidler og bolig. Her ligger kampoppgava og venter.

Til slutt: Faren for krig har økt, etter Sovjets invasjon i Afghanistan og økt utplassering av atomraketter i øst og vest, er det svært mange som er opptatt/redde for krig. Dette stiller internasjonal solidaritet og fredsarbeid på dagsorden, spørsmålet er hva slags.

KVINNEBEVEGELSEN

Den er mangfoldig, dette er noen

tendenser:

Det er en ganske sterk bevegelse rundt arbeidet med og for krise-sentre. Det startet med utspring i de nye feministene, arbeidet ført videre av tildels kvinnefronten og tildels arbeiderkvinnene til DNA, kvinner fra gamle kvinneorganisasjoner. Arbeidet samler «alle» slags kvinner og er organisert rundt de praktiske oppgavene.

Temaet kvinner og kultur har engasjert mange i ulike festivaler, bevegelse og entusiasme langt utover den organiserte kvinnebevegelsen.

6 timers dagen, kravet har stått sterkest i kvinneorganisasjoner hvor SV har innflytelse, grunnlag for økt tilslutning. Ellers ser det ut som det finnes en del kvinnesak-bevisste kvinner i tillitsverv i fagbevegelsen. De ønsker å drive fram kvinnepolitiske saker, men får ikke oppbakking noe steds fra.

Samliv og kvinnerolle spørsmål, slike spørsmål har stått sterkt og nesten enerådende i Kvinnefronten en tid.

Kvinner for fred -underskriftskampanjen. Tilslutningen ble mindre enn jeg hadde trodd. Men interessen for spørsmålet og ønsket om å gjøre noe «for fred» er stor blant kvinner. Jeg tror det er i ferd med å vokse fram diskusjon som også tar med forsvar og militærpolitiske spørsmål. Sirene-møtet i høst i Oslo et eks. på det.

HVA FØRER DETTE TIL?

Jeg tror ikke det er mulig å si: la oss samle oss om 2 eller 3 spørsmål. Vi må stå på flere «rotter».

Eksempel-vis:

-Krisesenter-arbeidet, ja, krisesentrene trengs bittert og de avdekker kvinneundertrykking. Kreve at stat og kommune skal betale.

-Selvbestemt abort, kan bli felles kampoppgave igjen - Da ville det være riktig å

prioritere den høyt opp.

-Anti-porno, ja, i kampanje form avgrenset mot mål vi kan oppnå, feks. rundt rettsak mot porno-Hagen som vil komme opp til våren/sommeren. Da kan vi kreve slutt på post-ordre-salget av hardpornoen, feks.

-Barneloven, når den kommer opp til våren eller høsten. Da ville det være bra med aksjoner mot kvinne-fiendtlige paragrafer.

Det står allikevel et udekket og stort kampområde som «venter» på oss: vi må prioritere det og *gjenreise*-Rett til arbeid, I dag mener jeg det betyr en rekke forskjellige ting.

a. gå inn for daghjems-kamp, gjenreise eller fortsette kamp mot nedbygging av sykehus/andre omsorgs-institusjoner, utbygging av sykehjem/eldreomsorg.

b. Når det gjelder arbeidsplassene, holde fast på kvinneperspektivet når det gjelder data. 6 timers arbeidsdag med full lønn. Krav som bedrer og gjør det mulig for kvinner å ha jobb.

c. Den ideologiske kampen for rett til arbeid. Hva daghjem og annet omsorgs-arbeid betyr - ikke bare snakk om kroner og ører, men hva som skal til for at kvinner kan frigjøres fra isolasjon i hjemmet og annenrangs stilling i samfunnet.

-LO-kongressen og kvinnekraft. Rundt denne kongressen fins anledning til å føre fram og aksjonere for disse kravene. Når dette leses er frist for forslag til krav og

kommentarer til handlingsprogrammet ute. Men aksjoner rundt kongressen er mulig.

-Mot prisstigningen, Initiativ her tror jeg ville kunne bringe oss ut til nye grupper kvinner. Vi ville vinne på det.

-Faren for krig. Igjen et område med flere oppgaver:

a. Forsvaret, hva med den sivile beredskapen, tilfluktsrom, gassmasker osv.

b. Kvinners plass i forsvaret, en diskusjon som er starta.

c. Internasjonal solidaritet, støttearbeid for Afghanistan kan nå ut og få med svært mange og arbeide for kravet Sovjet ut av Afghanistan.

DET VIKTIGSTE OPPSUMMERT

Jeg mener vi må gjenreise en politikk for rett til arbeid, uten å gi slipp på andre oppgaver.

Jeg mener videre vi må gjenreise kampgløden, ut blant folk, samle støtte for aksjoner og konkrete krav. Vi vet at sånt arbeid faktisk kan gi resultater - og det gir entusiasme.

Så skulle det vel være mulig å kombinere dette med studier og oppsummeringer av de samme sakene.

T.

KVINNEORGANISASJONENE OG INTERNASJONAL SOLIDARITET

Kvinnene skal ha lov til å beskjeftige seg med internasjonale saker, det har vært det gamle argumentet når man har forsøkt å gå opp skillelinjene i kvinnekampen. Det er det gamle linjespørsmål mellom det feministiske syn og synet til den progressive kvinnebevegelse.

At det finns en generell linje for hva partiet står for i internasjonale spørsmål

er vel like klart som at det ikke finns noen taktikk for hvordan denne linjen skal settes ut i livet f.eks. innen kvinnebevegelsen. Når taktikken ikke finns så oppstår det uklarheter. Hva bør KF mene om internasjonale spørsmål, hva bør KF jobbe med når det er snakk om internasjonal solidaritet?? Mangelen på taktikk har nå vart så lenge og mot-

setningene står så skarpt innad i partiet på dette punktet at det handlingslammer oss utad. At det dessuten er skarpe motsetninger på hvordan støtte og solidaritet gis til kvinner som lider under særegne kvinneundertrykkende forhold (omskjæring) viser debatten i KK.

Det er viktig å slå fast at *alle* de «nyere» kvinneorg. tar stilling til almene politiske internasjonale spørsmål, fra «våpenmilliardene til mat» til «Sovjet ut av Afghanistan». Det gamle feministiske synet at kvinner bare skal bry seg med den spesifikke kvinneundertrykking ute i verden er godt representert i alle organisasjonene. Presser man for hardt i å skulle forsvare et politisk standpunkt så er det hurtig tilbake til den gamle kvinnesekteriske skanse. KFs landsmøte er et godt eksempel på at der ikke er skapt noen større enhet hverken i KF eller i partiet på dette spørsmålet. En oppsummering av de store innrømmelser som er gjort i 8.mars-arbeidet (Bergen 1980) vitner også om at «letteste omvei» er å slå inn på denne linja.

KF og partikameratene er blitt beskyldt for parole-makeri (internasjonale) og det sannsynligvis med god grunn når det gjelder mitten av 70-årene. Når de samme beskyldninger raser idag (uten noen særlige holdepunkter i virkeligheten) så er det andre ting som er ute å går, bla. uenighet på hva kvinnene/kvinnebevegelsen/KF er MODNE til å gå sammen om. Det er en klar tendens til at ønskene om andre former for støttearbeid (enn det gamle parolemakeri) har betydd en endring. Innsamling gjort av KF-grupper i et distrikt (Sor trøndelag) til konkrete tiltak som vil bedre situasjonen for kvinner i flyktningeleirene(arbeid) og for kvinnene som deltar aktivt i frigjøringskampen (sanitetsbind) i Eritrea er en aksjon som både krever standpunkt i spørsmålet om nasjonal frigjøringskamp og i konflikten mot supermakta Sovjet. Et annet eks. er kles-innsamlingene til Afghanske flyktninger. «Uavhengige» kvinner kommer

sammen for å yte sitt bidrag til kampen for alt «ondt her i verden». Her er det fullt mulig å være entusiastisk opptatt av klesinnsamlingen og samtidig mene at kvinneorganisasjonene ikke skal ta avstand fra undertrykkelse og okkupasjon enn si ytre seg om hvem som er fienden. Jeg ønsker ikke å angripe bredden som man har fått til i disse aksjoner, *men* så lenge politikken ikke er en viktig del av arbeidet så kommer vi ikke lengre. Når det internasjonale støttearbeid i f.eks. KF har vært drevet slik at det var overordnet å ha en rett politikk uten å gjøre noe så var det en tilsvarende undervurdering av at konkret handling betyr noe for standpunktet. Men hva kan da være like ille som disse to tendenser? At bredde i oppslutning blir et overordnet mål. Hvor ender vi da?

Jo, i den situasjon at «kvinner for Fred» blir bra, fordi mange har sluttet opp om aksjonen. Når aksjonen både har et feilaktig og skadelig politisk innhold så kan det vel ikke være et argument for tilslutning. Tvert i mot det må jo bety enda større aktpågivenhet for de erlige følelser som finns blant folk når det gjelder ønsket om fred. Det er feighet og opportunisme overfor massene å slutte opp om en grunnleggende feilaktig politikk fordi de tilsynelatende har bred oppslutning. Den defensive holdning, ønsket om bredde for enhver pris vil den progressive kvinnebevegelse komme til å betale dyrt for, når regnskapet gjøres opp ved neste korsvei 8. mars -81. Dilemmaet var/er hvordan skal vi ta vare på det allmene ønsket om fred og fredsarbeid som var den erlige bakgrunn for de som skrev under på aksjonens grunnlag. De hadde ingen alternativ, ei heller var det noen som satte de veldresserte fredsduer (som kom «from Moscov with love») i bur.

Det nytter lite å stikke hodet i en busk å si «vi vil ikke ta stilling, om vi tar stilling så vil vi i alle tilfelle ikke si det høyt».

Hvilken vei er det kvinnes politiske

bevissthet skal utvikle seg hvis vi i bare iver og velvilje for å få mange med, ikke bare kvæler vårt eget standpunkt, men også forsøker å rive ned de standpunkter som KF har tilkjempet seg gjennom en 10

års periode.

Hilde.

KVINNENE I PARTIET TILHØRERE OG STEMMEKVEG?

Hva er kvinnes stilling i partiet vårt? En overflattisk observasjon forteller ihvertfall noe om hvor de *ikke* befinner seg: De befinner seg stort sett ikke blant partiets eksterne talsmenn, og heller ikke øverst på valglistene (det er for lite av dem nedover også). Jeg har imidlertid lyst til å ta opp en spesiell sak, som jeg tror belyser kvinnes stilling i partiet ganske godt: Kvinnene befinner seg ihvertfall ikke blant dem som preger den politiske og teoretiske debatten i partiet. Noen eksempler: Opplysningsutvalget for AKP(m-l) i Oslo har utgitt en vakker brosjyre om sitt høsttilbud. 11 innledere er navngitt, 3 av dem er kvinner. En innleder om kvinnepolitikk, en om skoleproblemer og en om kultur. De store almenpolitiske spørsmål som sosialisme på norsk, Stalin, hvor går Kina osv., er forbeholdt mannfolka. I 1979 utga Oktober et hefte om prinsipp-programdiskusjonen, bygd på innledninger og diskusjoner fra diverse seminarer. 6 innledere - alle menn. Blant debatt deltakerne opererer noen med for- og etternavn i heftet, noen bare med etternavn. Alle som er blitt bæret med fornavn er mannfolk. Kanskje skjuler det seg noen jenter under psevdonymene «Pettersen», «Åmli» osv., men jeg har en mistanke om at det ikke er mange. (Satt det noen kvinner i prinsipp-programkomiteen?) Opplysningsutvalget i Oslo inviterte i oktober til et internt seminar om «sosialisme på norsk». 4 innledere, alle mannfolk. Mannfolka dominerer videre i Røde Fane, og i internbladene.

HVOR BEFINNER JENTENE SEG?

Hvor befinner jentene seg da? Jeg har en mistanke om at de finnes godt skjult på de indre linjene, i lagsstyrer og liknende organer, hardt strevende med å gi beskjeder, bære plastposer, skrive rapporter og sysle med de tusen små tingene som må til for å holde partiet sammen. Kort sagt, arbeidsdelinga i partiet er som arbeidsdelinga ellers i samfunnet: Mennene tar seg av de store og viktige spørsmål, mens kvinnene gjør det kjedelige, men akk så nødvendige rutinearbeidet.

Hvorfor innleder ikke kvinner på partiets seminarer om Stalin, om Kina, om partiteori, om sosialistisk økonomi? Hvorfor skriver de ikke teoretiske artikler i Røde Fane? Svaret er: De blir ikke spurt. Mannfolka i partiet tror ikke de har noe greie på sånt. Og vi kvinner er i grunnen enige, så vi finner ikke på å gjøre det av egen drift. For sjølsagt er alle andre mye flinkere enn oss, og det ville kreve måneders innsats å produsere noe fornuftig om slike opphøyde temaer.

Dette er en variant av den samme ideologien som vi kritiserer så kraftig (og med rette) i kvinneorganisasjonene: Kvinner har ikke greie på politikk, og skal ikke beskjeftige seg med det. Denne ideologiene er kvinneundertrykkende, sier vi til «Kvinner for fred». Akkurat. Det er nettopp det den er.

Kvinnene i partiet trenger barnevakter, oppvaskmaskiner og arbeidsdeling i hjemmet, det er det ingen tvil om. En god del

av problemet ligger der. Men de trenger også utfordring og press. Jenter som er slitene av dobbeltarbeid og ungemas, plaget av dårlig samvittighet fordi de ikke er perfekte mødre, fulle av tvil på eget verd og egne evner, kommer sjelden springende av seg sjøl for å få større oppgaver. De må oppsøkes og utfordres. I dag er det ingen som gjør det, og det er *der* vi må begynne. Det er ikke bare sånn at jenter ikke blir systematisk fostra i partiet. De blir også oversett og undervurdert. Det finnes en stor uutnyttat talentreserve blant kvinnene i partiet, kvinner som utmerka godt kan holde foredrag og skrive artikler om Stalin, Kina, partiteori og sosialisme på norsk. Det er ikke noe tiårsprosjekt, de kan det nå hvis de *må*. Men de må nesten aldri. Og blir de en sjelden gang spurt, og sier nei

på grunn av sine allehånde problemer, så blir de »forstått»: oppdraget går videre til en mann, og jenta sitter igjen med de allehånde problemene og et lite nederlag i tillegg. Denne »forståelsen» gir jeg ikke fem øre for. La oss slutte med den falske »hensynsfullheten» som bare betyr at jentene blir sittende fast i de kjedeligste og minst utviklende oppgavene, og at de reduseres til tilhørere og stemmekveg i den politiske og teoretiske kampen. Få jentene inn i politikken, hjelp dem med de praktiske problemene og tving mannfolka til å ta sin egen del av arbeidet hjemme (kampen for ei rettferdig arbeidsdeling i hjemmet er en del av kvinnes *dagskamp* som partiet må støtte og delta i Gaukatore!). Det ligger en ekkel eim av fredsue-skit over partiets interne kvinnepolitikk. Få den vekk!

K.E.